

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

“Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα Φορέων δημοτικής Συνεργασίας Στρατηγικός Σχεδιασμός για τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας”

Μαρία Τσάκωνα

Κόρινθος , Οκτώβριος 2021

University of Peloponnese
Faculty of Social and Political Sciences
Department of Political Studies and International
Relations Master Program in
« Local and Regional Development and Local Government »

**"The Operational Projects for Intermunicipal
collaboration
institutions, Strategic Planning for the Association
for the Development of West Athens "**

Maria Tsakona

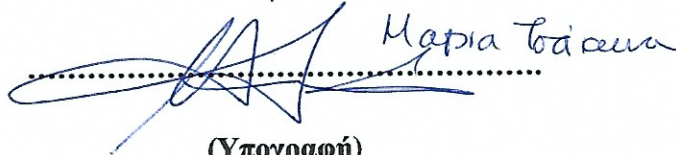
Corinth, October 2021

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με την παρούσα δήλωση:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέως και ο επιβλέπων, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

.....
Μαρια Τσάκανα

(Υπογραφή)

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	1
Abstract.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	4
Η ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	4
1.1 Εισαγωγή	4
1.2 Ιστορικά στοιχεία για την Αυτοδιοίκηση και τη διαδημοτική συνεργασία στην Ελλάδα και την Ευρώπη	7
1.3 Οι φορείς δια-δημοτικής Συνεργασίας στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.....	11
1.4 Στόχοι και επιπτώσεις των διαδημοτικών Συνεργασιών	12
1.5 Στάδια οργάνωσης της δια-δημοτικής Συνεργασίας.....	13
1.6 Μορφές Διαδημοτικών Συνεργασιών	14
1.6.1 Σύνδεσμοι ΟΤΑ.....	15
1.6.2 Προγραμματικές Συμβάσεις.....	16
1.6.3 Επιχειρήσεις ΟΤΑ	16
1.6.4 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι	17
1.7 Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας από το 1988 μέχρι σήμερα	17
1.7.1 ο ΑΣΔΑ και ο Διαδημοτικός Στρατηγικός Σχεδιασμός.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	22
Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	22
2.1. Θεσμικό πλαίσιο και Γενικά Χαρακτηριστικά Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Επιχειρησιακά Προγράμματα Δήμων)	22
2.2 Ο διαδημοτικός Επιχειρησιακός Σχεδιασμός.....	24
2.3 Τα Επιχειρησιακά προγράμματα στους φορείς δια-δημοτικής συνεργασίας.	24
2.4. Η διαδημοτική συνεργασία και ο ρόλος της στην υποστήριξη και αποτελεσματική εφαρμογή του στρατηγικού προγραμματισμού.....	25
2.5 Ο ΑΣΔΑ ως προωθημένο δίκτυο μόνιμης συνεργασίας των Δήμων της Δυτικής Αθήνας σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	28
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	28
3.1 Εισαγωγή	28

3.2 ΣΟΑΠ Δυτικής Αθήνας.....	29
3.3 Η πρόταση ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020 και η λειτουργία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας στον ΑΣΔΑ	30
3.4 Νέα Πρόταση ΟΧΕ Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021-2027	31
3.5 Στρατηγικός σχεδιασμός 2021-2027 σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο	32
3.6 Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής Δυτικής Αθήνας (ΛΑΠ).....	33
3.7 Οι Στρατηγικές Προτεραιότητες και η Διαβούλευση στους θεματικούς τομείς για τη Δυτική Αθήνα	33
3.8 Σχεδιασμός και Διαβούλευση νέας πρότασης ΟΧΕ για τη Δυτική Αθήνας 2021-2027	37
3.9 Η Διαβούλευση και η Διαδημοτική Συνεργασία, στηρίζουν τον στρατηγικό προγραμματισμό	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	40
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	40
4.1. Η διαδημοτική συνεργασία γενικότερα και σε επίπεδο επιχειρησιακού σχεδιασμού	40
4.2. Τα “κλειδιά” για την επίτευξη κοινών στόχων μέσω των συνεργασιών	40
4.3. Η αποτίμηση της διαρκούς συνεργασίας των Δήμων στη Δυτική Αθήνα και τα συμπεράσματα για την αναγκαιότητα των διαδημοτικών συνεργασιών.	41
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	46

Περίληψη

Στη παρούσα εργασία θα γίνει μία προσπάθεια έρευνας και ανάλυσης της δια-δημοτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο να δούμε πως λειτουργούν παρόμοιες δομές στην Ευρώπη, να εξετάσουμε κάποιες καλές πρακτικές και να αναδείξουμε το ρόλο της συνεργασίας μεταξύ δήμων στον επιχειρησιακό σχεδιασμό, κάτω από το πρίσμα των σύγχρονων αναπτυξιακών απαιτήσεων των Δήμων.

Αφετηρία και στοιχείο ιστορικής αναδρομής και μελέτης περίπτωσης, θα αποτελέσει ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας και ο ρόλος του στη διαμόρφωση δια-δημοτικής συνεργασίας από το 1988 μέχρι σήμερα.

Θα διερευνηθεί η υπάρχουσα κατάσταση, σε σχέση με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό των Δήμων, το θεσμικό πλαίσιο καθώς και δυνατότητα στρατηγικού σχεδιασμού σε διαδημοτικό επίπεδο, για παρεμβάσεις που ξεπερνούν τα τοπικά όρια του Δήμου.

Τελικά το ζητούμενο είναι τι μπορεί να προσδώσει, σε τι πλεονεκτεί και τι οφέλη μπορεί να επιφέρει η διαδημοτική συνεργασία σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού στους Δήμους μέλη της.

Τα κριτήρια επιλογής και συμμετοχής σε ένα σχήμα η φορέα δια-δημοτικής συνεργασίας δεν μπορεί να επιλέγονται ευκαιριακά πολιτικά ή τυχαία, αντίθετα, πρέπει να προκύπτουν από μελέτες, έρευνες, πρωτογενή στοιχεία που συνθέτουν το ειδικό προφίλ και την αναπτυξιακή προοπτική μιας ομάδας Δήμων.

Η διαδημοτική συνεργασία έχει με επιτυχία εφαρμοστεί σε διάφορους τομείς πολιτικής που έχουν να κάνουν με τη βιώσιμη ανάπτυξη και συγκεκριμένα με τις κοινωνικές παροχές την εκπαίδευση, την ενίσχυση των τοπικών επιχειρήσεων, τον τουρισμό, την κινητικότητα και άλλα.

Ένας τέτοιος φορέας, ένα δίκτυο ενεργό και μόνιμο για τη διαδημοτική συνεργασία και στον τομέα της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης αποτελεί ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας ο οποίος είχε πάντα διαδημοτικό προσανατολισμό στις δράσεις του και τα τελευταία χρόνια συγκροτεί ένα μόνιμο πόλο δια-δημοτικής συνεργασίας. Με ευθύνη του φορέα αυτού, κατατέθηκε σχέδιο για τις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ)

Δυτικής Αθήνας 2014-2020 έχοντας προηγηθεί διαδημοτική προετοιμασία και διαβούλευση.

Η ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας μετά τον τελικό σχεδιασμό, και την ίδρυση στον ΑΣΔΑ, του ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, βρίσκεται σε φάση υλοποίησης και μας δίνει πληροφορίες και τεχνογνωσία των καλών πρακτικών αλλά των δυσκολιών εφαρμογής ενός μεγάλου διαδημοτικού επιχειρησιακού σχεδίου.

Η πορεία της ΟΧΕ 2014-2020, μας δίνει την απαραίτητη, πληροφόρηση και εμπειρία ώστε με ομπρέλα δια-δημοτικής συνεργασίας τον Σύνδεσμο, να προχωρήσουμε στον τελικό στρατηγικό σχεδιασμό σε τρεις βασικούς άξονες :

- Συνολικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής (ΛΑΠ) Δυτικής Αθήνας με προοπτική το έτος 2030 (**Ανθεκτική Δυτική Αθήνα 2030**).
- Χωρικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός της ΛΑΠ Δυτικής Αθήνας για τον σχεδιασμό της νέας ΒΑΑ/ΟΧΕ της Δυτικής Αθήνας στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.

Το παραπάνω εγχείρημα με τις ενδείξεις επιτυχούς συνεργασίας έχει επιφέρει μια αλλαγή στον τρόπο που λειτουργεί και διοικείται η Τοπική Αυτοδιοίκηση, έχοντας στραφεί, δείχνοντας εμπιστοσύνη σε πολυσυλλεκτικά όργανα εκπροσώπησης και ευρύτερες δυναμικές συνεργασίες όπως ο ΑΣΔΑ, που ξεπερνούν πολιτικά στεγανά και προτάσσουν τις ευκαιρίες ανάπτυξης μιας ευρύτερης περιοχής.

Abstract

The thesis at hand, will attempt to investigate and analyze intermunicipal collaboration within the Local Government, aiming to examine how similar structures work in Europe, to pinpoint good practices and to highlight the role of collaboration between municipalities in business planning, in the light of the modern development requirements of the Municipalities.

The starting point and primal element of historical review and case study will be the Development Association of Western Athens (ASDA) and its role in shaping intermunicipal cooperation from 1988 until today.

The current situation will be investigated, in relation to the business planning of the Municipalities, the institutional framework as well as the potential of strategic planning at the intermunicipal level and interventions that go beyond the local boundaries of the Municipality.

Intermunicipal collaboration has been successfully implemented in various policy areas related to sustainable development, such as social benefits in education, strengthening of local businesses, tourism, mobility and more.

ASDA, operates as an operational unit and permanent network for inter-municipal collaboration in the field of sustainable urban development.

After the successful implementation of “Integrated Territorial Investment” (I.T.I) and “Sustainable Urban Development” (2014-2020) in West Athens, leading by ASDA, we can proceed to the final strategic planning in the framework of the Programming Period 2021-2027 in three main pillars (ή areas):

- Overall Development Planning of the Functional Urban Area (LAP) of West Athens with perspective in the year 2030 (Durable West Athens 2030).
- Spatial Development Planning of LAP West Athens for the planning of the new “Integrated Territorial Investment” (BAA / OXE) of West Athens within the framework of Programming Period 2021-2027
- Integrated Urban Development Plans (ΣΟΑΠ) for West Athens update.

The aforementioned project, after strongly indicating successful collaboration, has brought about a change in the way the Local Government operates and is being managed, showing confidence in multifaceted representation bodies and wider dynamic collaborations such as ASDA, which go beyond politics and offer opportunities for development for the wider area.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1.1 Εισαγωγή

Οι φορείς δια-δημοτικής συνεργασίας, αποτελούν μια ομπρέλα διαχείρισης, αλλά και κοινής διεκδίκησης, για τους Δήμους-μέλη τους, σε όλους τους τομείς υπερτοπικής σημασίας.

Όταν οι ίδιοι φορείς, είναι υπεύθυνοι, για το σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών παρεμβάσεων όπως οι ΟΧΕ (ολοκληρωμένες χωρικές Επενδύσεις) και διαχειρίζονται πόρους προς όφελος των Δήμων της χωρικής τους ενότητας, θα πρέπει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και ο Αναπτυξιακός Σχεδιασμός ΕΣΠΑ, να αλληλεπιδρούν και να «συμβαδίζουν» .

Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ), είναι ένας τέτοιος φορέας που λειτουργεί από το 1988. Στο ενεργητικό του, αποτυπώνεται όλη η εξέλιξη της δια-δημοτικής συνεργασίας στη Δυτική Αθήνα. Ο ΑΣΔΑ έχει διεκδικήσει για τη Δυτική Αθήνα και έχει καταφέρει σημαντικά επιτεύγματα για την ανάπτυξη της περιοχής.

Από την ίδρυσή του το 1988 μέχρι σήμερα έχει δραστηριοποιηθεί σε μελέτες, τεχνικά έργα, ευρωπαϊκά προγράμματα και πρωτοβουλίες, προγράμματα κατάρτισης, δράσεις κοινωνικού περιεχομένου, με κοινό πάντα μέλημα, τη χρησιμότητά του ως διαδημοτικό εργαλείο για την ανάπτυξη της Δυτικής Αθήνας, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΣΔΑ (2012 σελ. 7)

Μελετώντας την **διεθνή και εγχώρια εμπειρία** δια-δημοτικής συνεργασίας και αναλύοντας το **παράδειγμα του ΑΣΔΑ** και συγκρίνοντας με δεδομένα από άλλους διαδημοτικούς φορείς, θα προσπαθήσουμε να βρούμε απαντήσεις για

Το πως μπορεί να οργανωθεί καλύτερα η διεκδίκηση Αναπτυξιακών Έργων και πόρων για μια ομάδα Δήμων, μιας ενιαίας χωρικής ενότητας;

Πως μπορούμε να συνδέσουμε τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό μιας χωρικής ενότητας και να τον υποστηρίξουμε μέσα από τη διαδημοτική συνεργασία;

Πως μπορούμε να εξάγουμε μέσα από τον διαδημοτικό σχεδιασμό το κοινό αναπτυξιακό όραμα πολιτών, δημοτικών αρχών και φορέων δια-δημοτικής συνεργασίας;

Ευελπιστούμε ότι θα βγάλουμε συμπεράσματα για τη φύση και τη λειτουργία των φορέων αυτών και θα προσεγγίσουμε τα ζητήματα του διαδημοτικού στρατηγικού προγραμματισμού και πιο αναλυτικά:

- Αν υπάρχει ή όχι αναγκαιότητα λειτουργίας ενός μόνιμου αναπτυξιακού εργαλείου των Δήμων ώστε να μπορούν να διεκδικούνται ανταγωνιστικά και αποτελεσματικά πόροι και να επιτυγχάνονται αναπτυξιακοί στόχοι για την ευρύτερη περιοχή.
- Πως μπορεί ή δεν μπορεί μια διαδημοτική συνεργασία να συμβάλει και να υποστηρίξει την αποτελεσματική εφαρμογή του στρατηγικού προγραμματισμού και να οδηγήσει στην παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.
- Ποιος είναι ο καταλληλότερος τρόπος με τον οποίο η συνεργασία γενικότερα και ειδικότερα η μεταξύ των Δήμων συνεργασία μπορεί να υποστηρίξει το στρατηγικό προγραμματισμό.
- Με ποια βήματα μια τέτοια συνεργασία μπορεί να εδραιωθεί και να συνεχιστεί , πως μπορεί να είναι ενεργή και δημιουργική
- Ποιο μπορεί να είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα που δημιουργείται μέσα από τη διαδημοτική συνεργασία καθώς και τους λόγους για τους οποίους επιλέγεται, τα οφέλη που μπορεί να προσδώσει ή τελικά τι μπορεί να αλλάξει στο Αυτοδιοικητικό Επίπεδο δημιουργώντας ευρύτερες σχέσεις συνεργασίας και εμπιστοσύνης.
- Πώς όλο το εγχείρημα της δια-δημοτικής Συνεργασίας σε επίπεδο στρατηγικού προγραμματισμού επηρεάζει και ενισχύει συμμετοχή και το ρόλο των πολιτών και των τοπικών επιχειρήσεων.
- Εάν και γιατί είναι τελικά η διαδημοτική συνεργασία πιο αποτελεσματική, και σε ποιους τομείς πολιτικής αυτό είναι περισσότερο εμφανικό.

Οι αλλαγές αυτές στον τρόπο δράσης μέσω συνεργασιών έχουν εφαρμοστεί και λειτούργησαν στην περίπτωση της Δυτικής Αθήνας. Έχει χαραχθεί ένας δρόμος με αλλαγές και καλές πρακτικές και θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε αν αυτές οι αλλαγές μπορούν να λειτουργήσουν εποικοδομητικά στη διαμόρφωση Προτάσεων και στο Στρατηγικό Σχεδιασμό του Ε.Π ΑΣΔΑ, ο οποίος θα ευθυγραμμίζεται και θα περιλαμβάνει και τις αναπτυξιακές προοπτικές του νέου ΕΣΠΑ /ΟΧΕ, για τη Δυτική Αθήνα 2021-2027.

Η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιήσουμε θα είναι μικτή δηλαδή θα περιλαμβάνει

Μελέτη της βιβλιογραφίας αλλά και πληροφόρηση από βιβλία συγγράμματα ακόμη και άρθρα και μελέτες που έχουν δημοσιευθεί και είναι σχετικά .Φυσικά θα χρησιμοποιηθεί το διαδίκτυο ως πηγή πληροφόρησης όπως και ιστοσελίδες φορέων Δήμων και Οργανισμών που μπορούν να μας δώσουν πληροφορίες . Η αναδρομή σε πηγές και κωδικοποίηση νόμων όπως όμως δημοτικός και κοινοτικός κώδικας, ο Ν. “Καλλικράτης” καθώς και η νεότερη νομοθεσία είναι απαραίτητη.

Σαν επιπρόσθετο μέσο συλλογής πληροφοριών, θα χρησιμοποιήσουμε συνεντεύξεις κυρίως για τη δράση, το ρόλο και το μέλλον των διαδημοτικών συνεργασιών και οργάνων διαδημοτικής συνεργασίας .

Η εργασία ολοκληρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια τα οποία εξυπηρετούν σε γενικές γραμμές τους παρακάτω σκοπούς :

Στο **πρώτο κεφάλαιο** θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε κάποια ιστορικά στοιχεία για το πώς λειτουργεί η Αυτοδιοίκηση και η διαδημοτική συνεργασία στην Ελλάδα, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας στο το ρόλο των Αναπτυξιακών Συνδέσμων.

Στο κεφάλαιο αυτό, θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τα θέματα της δια-δημοτικής συνεργασίας και των μορφών της στην Ελλάδα του σήμερα, δίνοντας έμφαση στην στη δυνατότητα ανάπτυξης μιας στοχευμένης δια-δημοτικής συνεργασίας, μιας συνεργασίας δηλαδή, η οποία θα εστιάζει στον στρατηγικό επιχειρησιακό προγραμματισμό των Δήμων.

Θα αναλύσουμε τη λειτουργία του ΑΣΔΑ (Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας), ως εργαλείο ανάπτυξης για τους Δήμους της Δυτικής Αθήνας τα τελευταία 30 χρόνια. Θα δούμε ποια είναι τα χαρακτηριστικά και τα κριτήρια με τα οποία επιλέγουμε μία διαδημοτική συνεργασία και σε τι αποσκοπεί καθώς και σε ποιους τομείς μπορεί να

βοηθήσει μία τέτοια συνεργασία . Ποια συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν από τη μέχρι σήμερα λειτουργία του ΑΣΔΑ.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** θα δούμε το πως η διαδημοτική συνεργασία μπορεί να υποστηρίξει τον επιχειρησιακό σχεδιασμό μιας ομάδας Δήμων. Ποιο είναι σήμερα το πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων όπως εκπονούνται από τους Δήμους και πού υπάρχει μέσα σε αυτά το στοιχείο της διαδημοτικότητας; Για ποιο λόγο είναι χρήσιμη και απαραίτητη σήμερα μια διαδημοτική προσέγγιση του στρατηγικού σχεδιασμού;

Στο **τρίτο κεφάλαιο** θα δούμε τα βασικά σημεία του στρατηγικού σχεδιασμού 2001-2027 σε Εθνικό επίπεδο και θα αναλύσουμε, το πώς η Δυτική Αθήνα μέσω του διαδημοτικού εργαλείου της, του ΑΣΔΑ, έχει προχωρήσει στο στρατηγικό σχεδιασμό στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο για την ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020 και πώς αυτή η εμπειρία μπορεί να μας οδηγήσει σήμερα να σχεδιάσουμε τη ΛΑΠ (Λειτουργική Αστική Περιοχή) της Δυτικής Αθήνας και να καταθέσουμε μια νέα πρόταση για νέα ΟΧΕ για τη Δυτική Αθήνα (ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις 2021-2027).

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** θα προσπαθήσουμε αντλήσουμε κάποια συμπεράσματα και να έχουμε μία συνολική αποτίμηση για το κάτω από ποιες προϋποθέσεις, μπορούν να συνεργαστούν οι δήμοι με κοινό αναπτυξιακό όραμα και ποια είναι τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει αυτή η συνεργασία ώστε να μπορεί να δώσει μία ξεκάθαρη αναπτυξιακή πρόταση και ένα κοινό σχέδιο δράσης.

1.2 Ιστορικά στοιχεία για την Αυτοδιοίκηση και τη διαδημοτική συνεργασία στην Ελλάδα και την Ευρώπη

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί σημαντικό θεσμό και τμήμα του πολιτικού συστήματος της Ελλάδας ταυτόχρονα έχει αναδειχθεί ως κυρίαρχο στοιχείο της κοινωνικής ζωής στη χώρα μας με σημανίονσα επίδραση στην κουλτούρα της Ελλάδας, Σύνταγμα 1975- 1986 (παράγραφος 3, άρθρο 101).

Το διοικητικό σύστημα στην Ελλάδα είναι αποκεντρωτικό η Κεντρική διοίκηση έχει ως ρόλο, τον προσανατολισμό και τον έλεγχο των ενεργειών των περιφερειακών δομών οι οποίες λειτουργούν ως αντικαταστάτες της κρατικής λειτουργίας σε τοπικό επίπεδο και τέλος η αυτοδιοίκηση επιλαμβάνεται δράσεων με τοπικό χαρακτήρα.

Η πρώτη μορφή ενός τέτοιου αποκεντρωτικού συστήματος έρχεται με το διάταγμα του 1833 με τη διαίρεση της Ελλάδας αρχικά σε Νομούς, Επαρχίες και Δήμους, Διαμαντόπουλος (2014 σελ. 100-159) .

Από τα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα λειτούργησαν Δήμοι στις πόλεις άνω των 10.000 κατοίκων και Κοινότητες για μικρότερους πληθυσμούς.

Ο θεσμός των επαρχιών ως ξεχωριστές διοικητικές οντότητες καταργήθηκε και επανήλθε μέχρι την τελική του κατάργηση το 1997 (Ν.2539/97 άρθρο 19 παρ.1)

Η Νομαρχία με επικεφαλής το νομάρχη ο οποίος απολάμβανε την εμπιστοσύνη της κυβέρνησης, ασκούσε την κυβερνητική πολιτική και προΐσταται σε όλες τις αρχές του νομού, ενώ είχε και τον διοικητικό έλεγχο των ΟΤΑ.

Το 1986 με το νόμο 1622/1986 και πριν την οριστική κατάργηση των νομαρχιών, συστήνεται ο δεύτερος βαθμός διοικητικής αποκέντρωσης με θεσμικά όργανα τον μετακλητό Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και το Περιφερειακό Συμβούλιο. Το 1994 με δύο νόμους 2240 και 2218, ιδρύεται ο θεσμός της δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώσπου το 1997 με τον νόμο 2503/1997 αλλάζει η μορφή της διοικητικής αποκέντρωσης και ιδρύονται οι Περιφέρειες, που εκπροσωπούν πλέον έναν και μοναδικό βαθμό αποκέντρωσης, στις οποίες με τον νόμο 2647/97 μεταφέρονται πλήθος κρατικών αρμοδιοτήτων. Η Νομαρχία γίνεται πλέον η δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ίδρυση των περιφερειών είχε διπλή ανάγνωση. Η μία είναι σε οργανωτικό επίπεδο, γιατί αποτελεί μία μονάδα διοίκησης του κράτους και η άλλη σε εδαφικό χωρικό επίπεδο εφόσον αποτελούν εδαφικά τμήματα της χώρας εντός των οποίων λειτουργούν.

Από το προεδρικό διάταγμα του 1987 η Ελλάδα διαιρέθηκε σε 13 περιφερειακές ενότητες με στόχο η Κεντρική Διοίκηση να επικεντρωθεί στον επιτελικό της ρόλο και η Περιφερειακή διοίκηση να συνδράμει στην ανάπτυξη κάθε γεωγραφικής περιοχής .

Σήμερα και μετά τον Ν. 3852/10 “Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης” Οι Δήμοι αποτελούν τον πρώτο και οι Περιφέρειες τον δεύτερο βαθμό Τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι Αποκεντρωμένες διοικήσεις έχουν αρμοδιότητες για τα κρατικά θέματα της περιφέρειάς τους, Σύνταγμα Της Ελλάδας (άρθρο 101). Στον «Καλλικράτη» προβλέπονται 325 δήμοι 13 περιφερειακές αυτοδιοικήσεις και 11 αποκεντρωμένες από διοικήσεις.

Ο πρώτος βαθμός αυτοδιοίκησης έχει αρμοδιότητες σε γενικές κατηγορίες θα μπορούσαν να είναι οι παρακάτω :

- Ανάπτυξη
- Περιβάλλον
- Ποιότητα ζωής
- Παιδεία - Πολιτισμός
- Κοινωνική Αλληλεγγύη

ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης έχει γενικότερες αρμοδιότητες όπως

- Ο προγραμματισμός και η ανάπτυξη
- η Γεωργία κτηνοτροφία
- θέματα φυσικών πόρων
- ζητήματα απασχόλησης
- τουρισμού εμπορίου καθώς και
- μεταφορών αλλά και
- έργων χωροταξίας και Περιβάλλοντος

Με το πρόγραμμα Καλλικράτης, Νόμος 3852 του 2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης», επιχειρήθηκε ένα καινούργιο μοντέλο διοίκησης που σκοπό του είχε να προωθήσει την ανάπτυξη και να αντιμετωπίσει τα διαιωνιζόμενα προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης, τα οποία στην Τοπική αυτοδιοίκηση εμφανίζονταν πολύ έντονα, όπως το πελατειακό κράτος και η αδιαφάνεια.

Ο «Καλλικράτης», αποτέλεσε κατ' αρχήν ένα μοντέλο αναδιοργάνωσης των ΟΤΑ σε χωρικό επίπεδο, όμως στη συνέχεια λειτούργησε και ως όχημα αλλαγών στη λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η οικονομική κρίση επέφερε αλλαγές και στον τρόπο που ο νόμος εφαρμόστηκε αλλά τροποποίησε και τα αποτελέσματα της εφαρμογής του, Χλέπας *et al* (2014 σελίδα 63) .

Μετά τον «Καλλικράτη» άλλη μία προσπάθεια ανασυγκρότησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση πραγματοποιήθηκε με το πρόγραμμα “Κλεισθής Ι” το 2018, Νόμος 4555. Στο νόμο αυτό, επιχειρείται μία προσπάθεια να εκσυγχρονιστεί η λειτουργία των ΟΤΑ και ρυθμίζονται θέματα για την γρηγορότερη και αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, όπως και η λειτουργία των φορέων δια-δημοτικής συνεργασίας

Η οικονομική κρίση έφερε δυσχέρειες στη λειτουργία των Δήμων και ελαχιστοποίησε τους πόρους, ενώ η νομοθεσία είχε ήδη αυξήσει τις αρμοδιότητες.

Στις συνθήκες της οικονομικής κρίσης ήθελε να προστεθεί η υγειονομική κρίση στις αρχές του 2020, με την πανδημία του κορονοϊού. Οι Δήμοι δοκιμάστηκαν άλλη μία φορά, από τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις του φαινομένου .

Έτσι για την Τοπική Αυτοδιοίκηση η προσαρμογή, ο συντονισμός και η αύξηση της αποδοτικότητας αποτελούν, στη “μέσα στην κρίση” αλλά και “στη μετά την κρίση” εποχή, μονόδρομο επιβίωσης .

Παρά τις προσπάθειες Ανασυγκρότησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με τον «Καποδίστρια», τον «Καλλικράτη» και τον «Κλεισθής», τα τελευταία 20 χρόνια, βλέπουμε ότι οι αρχικοί στόχοι, που ήταν η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των δήμων ή η αύξηση της αποδοτικότητας, και ο εκσυγχρονισμός τους, με προοπτικές ανάπτυξης στη νέα εποχή, δεν έχει επιτευχθεί πλήρως, δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Όμως τελικά, μέσα από τις δυσκολίες και τις αλλαγές αρμοδιοτήτων, έχει αναδειχθεί ο ρόλος και οι δυνατότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών προς τον πολίτη, όπως για παράδειγμα των κοινωνικών υπηρεσιών. Έχει πλέον θεμελιωθεί η πεποίθηση ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει καλύτερα κοινωνικά αντανακλαστικά από το Κεντρικό Κράτος και ότι οι καλές πρακτικές της αυτοδιοίκησης σε πολλούς τομείς είναι αξιοσημείωτες.

Παράλληλα όμως, δεν έχουν ολοκληρωθεί και παραμένουν ζωντανοί οι στόχοι για την καλύτερη, αποδοτικότερη και ποιοτικότερη λειτουργία των Δήμων, αλλά και πεποίθηση πως χρειάζεται μια αλλαγή νοοτροπίας, μια νέα κουλτούρα προς ένα πιο σύγχρονο μοντέλο Αυτοδιοίκησης πιο φιλικό και καλύτερα προσαρμοσμένο στη φιλοσοφία των συνεργασιών .

1.3 Οι φορείς δια-δημοτικής Συνεργασίας στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

Η μεταφορά αρμοδιοτήτων η οποία δεν ακολουθήθηκε από τη μεταφορά πόρων έχει κάνει επιτακτική την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των Δήμων, έχει αναβαθμίσει δηλαδή την χρησιμότητα του διαφορετικών μορφών δια-δημοτικής συνεργασίας.

Η διαδημοτική συνεργασία δεν είναι κάτι καινούργιο υπάρχει εδώ και πολλά χρόνια με πολλές διαφορετικές μορφές θεσμοθετημένη και λειτουργική με διάφορους τρόπους, που αξίζει να δούμε σε ποιο βαθμό πέτυχαν και τι ακόμη έχουν να αποδώσουν κυρίως στο επίπεδο του επιχειρησιακού σχεδιασμού .

Η διαδημοτική συνεργασία παίρνει πολλές και διαφορετικές μορφές. Στην Ευρώπη υπάρχει η εμπειρία των υποχρεωτικών ή εθελοντικών συνενώσεων Δήμων με κοινά γεωγραφικά όρια Με σκοπό τη συγκρότηση φορέων που βασικό τους ρόλο είχαν την παροχή υπηρεσιών ή την κατασκευή συγκεκριμένων έργων, Κοινωνικό Πολύκεντρο, ΑΔΕΔΥ (2014).

Πέρα από αυτές τις αναγκαστικές συνενώσεις υπάρχουν μορφές δια-δημοτικής αυτοδιοίκησης με σχήματα στα οποία συμμετέχουν και κοινωνικο οικονομικοί φορείς.

Οι δυνατότητες δια-δημοτικής συνεργασίας στην Ελλάδα αποτυπώνονται αρχικά στον Ν.1416/ 84 όπου προβλέπεται η εθελοντική συγχώνευση Δήμων της ίδιας γεωγραφικής ενότητας, όπως επίσης στον ίδιο νόμο προβλέπεται η διαδημοτική συνεργασία μέσω των Αναπτυξιακών Συνδέσμων, ενώ με τον Ν.2218/ του 94 ιδρύονται με διαδημοτικό ρόλο τα Επαρχιακά Συμβούλια.

Με τον νόμο 2240 του 1994 προβλέπονται συνενώσεις που ονομάστηκαν Νομαρχιακά Συμβούλια και ο ρόλος τους ήταν ο στρατηγικός σχεδιασμός και διαχείριση του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων Επενδύσεων. Αυτά τα τελευταία εγχειρήματα δεν απέδωσαν προβλεπόμενα με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο συνεργασίας για τους δήμους πριν τον “Καλλικράτη”.

Με τον Δημοτικό και Κοινοτικό κώδικα του 2006, υπάρχει πρόβλεψη σε κάποια άρθρα για τους “δημοτικούς οργανισμούς” ενώ με τον νόμο 3852/10 προβλέπονται οι συμβάσεις δια-δημοτικής συνεργασίας και οι προγραμματικές συμβάσεις δια-δημοτικής συνεργασίας, όπως και τα δίκτυα δήμων και περιφερειών που τροποποιήθηκαν με τον Ν. 4690/20.

Η Συνεργασία μεταξύ Δήμων έχει δοκιμαστεί και στο εξωτερικό, τα τελευταία τουλάχιστον 40 χρόνια με θετικά αποτελέσματα και παραδείγματα. Παγκοσμίως, τα τελευταία χρόνια τα κράτη αναζητούν νέους τρόπους και λύσεις για την οργάνωση και λειτουργία του Κράτους προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, Βασιλείου, (2017, σελ. 13).

Στις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις των άλλων Ευρωπαϊκών κρατών βλέπουμε ότι, όπως έγινε στην Ελλάδα με τον Καλλικράτη επιλέγεται η συνένωση Δήμων, προωθείται δηλαδή η εδαφική αναδιάρθρωση, ώστε να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες τέτοιου τύπου αλλαγές έχουμε δει να συμβαίνουν στη Δανία στην Ελλάδα σε περιοχές της πρώην ανατολικής Γερμανίας αλλά και στην Πολωνία, Χλέπας et al (2014 σελ)

Σε κάποιες περιπτώσεις Ευρωπαϊκών χωρών όπως η Αυστρία η Ιταλία η Ολλανδία αλλά και στην Κύπρο προτείνεται η διαδημοτική συνεργασία. Στη Γαλλία οι δήμοι που γειτονεύουν είναι υποχρεωμένοι από το 2014 να συγκροτούν οργανισμούς δια-δημοτικής συνεργασίας και έχουν αρμοδιότητα την είναι εφαρμογή της Δημοτικής φορολογίας , Ζέλιου (2018 σελ.25)

1.4 Στόχοι και επιπτώσεις των διαδημοτικών Συνεργασιών

Η διαδημοτική συνεργασία δεν έχει στόχο περιπλέξει περισσότερο θεσμικά τον χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μπορεί να δώσει λύσεις σε μικρότερους και μεγαλύτερους Δήμους αρκεί να υπάρχει διάθεση και κατάλληλη ηγεσία. Οι διαφορετικοί Δήμοι μπορούν να έχουν ο καθένας τα δικά του οφέλη, μεγαλύτερη ανάπτυξη, αποδοτικότερες υπηρεσίες μέσα από αυτή τη συνεργασία .

Οι συνεργασίες αυτές μπορούσαν να στοχεύσουν είτε στον κοινό έλεγχο μιας περιοχής ευθύνης π.χ περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος, είτε στην κοινή διαχείριση υποδομών, είτε στην καλύτερη στόχευση δημοσιότητας και μάρκετινγκ, στην εκμετάλλευση των οικονομιών κλίμακας, στην αποτελεσματικότερη διεκδίκηση πόρων.

Σήμερα προβλέπονται από την ελληνική νομοθεσία ποικίλοι τρόποι οικοδόμησης διαδημοτικών συνεργασιών τους οποίους θα αναφέρουμε εν συντομία στη συνέχεια.

Σε κάθε περίπτωση σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις οι φορείς δια-δημοτικής συνεργασίας έχουν ως στόχο τους τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας την καλύτερη και αποτελεσματικότερη διεκδίκηση πόρων και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΣΔΑ (2012).

Μια τέτοια συνεργασία μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία και να ενισχύει το αίσθημα αλληλεγγύης και συνεργασίας, μπορεί να αλλάξει προς το συλλογικότερο την κουλτούρα της τοπικής κοινωνίας. Εγκαινιάζει έναν άλλο τρόπο ρύθμισης και επίλυσης ζητημάτων πέρα από την πελατειακή λογική και το καθεστώς των προσωπικών διασυνδέσεων. Επίσης μέσα από μία διαδημοτική συνεργασία μπορούν να προταθούν και λύσεις με μειωμένο πολιτικό κόστος για κάθε δημοτική αρχή η μπορούν να προταθούν και λύσεις για τη συμμετοχή ιδιωτικών φορέων όπως οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Δεν πρέπει να θεωρούμε δεδομένο ότι οι συνεργασίες αυτές δεν μπορούν και αρνητικές συνέπειες. Μπορεί οι συνεργασίες αυτές επειδή δεν είναι ευρέως γνωστές, να έχουν μικρότερη απήχηση στο ευρύ κοινό και να μη γίνονται με ευκολία αντιληπτές ή να μην επικοινωνούνται εύκολα τα αποτελέσματά τους και οι συνολικές διαδικασίες διαβούλευσης αλλά και λήψης αποφάσεων να καθυστερούν.

1.5 Στάδια οργάνωσης της δια-δημοτικής Συνεργασίας

Η έναρξη μιας δια-δημοτικής συνεργασίας γίνεται με βάση τη διαπίστωση συγκεκριμένων αναγκών και την στόχευση στον τομέα του ενδιαφέροντος της συνεργασίας.

Οι εταίροι συμμετέχουν ανάλογα με το δυναμικό των πόρων τους και τη συνάφεια στο αντικείμενο του ενδιαφέροντος τους. Είναι σημαντικό ο κάθε δυνητικά εταίρος να γνωρίζει ποιοι άλλοι γεωγραφικά κοντινοί Δήμοι μπορούν να δραστηριοποιηθούν.

Χρήσιμη για αυτό το σκοπό θα ήταν μία swot ανάλυση ώστε η ομάδα των δυνητικών εταίρων να κατανοήσει για την πιθανή συνεργασία τις αδυναμίες τις απειλές τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται Σε όλα τα επίπεδα από τη Διοίκηση του εταιρικού σχήματος, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και σχηματισμού του αλλά και τους ανθρώπινους πόρους και την οικονομική διάσταση.

Αρχικά θα πρέπει να εντοπιστούν οι πιθανοί εταίροι της εταιρικής σχέσης και για το λόγο αυτό θα πρέπει να υπάρχει διαβούλευση θεσμική αλλά και ουσιαστική οικοδόμηση ενός πλαισίου εμπιστοσύνης ανάμεσα στους συμμετέχοντες . ΕΕΤΑΑ (2013 σελ. 9)

Θα πρέπει επίσης να είναι καθαρό το νομικό και το οικονομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα δημιουργηθούν αυτές οι συνεργασίες και να γίνει η της λήψη σχετικής απόφασης.

1.6 Μορφές Διαδημοτικών Συνεργασιών

Με τους δύο βασικούς νόμους για την Τοπική Αυτοδιοίκηση τον νόμο 3852/2010 “Καλλικράτης” και το νομο 4555/2018 “Κλεισθένης”, η δια-δημοτική συνεργασία αναγνωρίζεται και θεωρείται ουσιαστική για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν οι δήμοι τις νέες προσκλήσεις σε σχέση με την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχουν, αλλά και για να αντιμετωπίσουν την το έλλειμμα σε ανθρώπινους πόρους. Παρότι η νομοθεσία προβλέπει τη διαδημοτική συνεργασία με διαφορετικές μορφές ανάλογα με τις ανάγκες, παρατηρούμε ότι δεν είναι συνηθισμένη πρακτική και δεν υιοθετείται ευρέως, ίσως γιατί υπάρχουν διάφοροι ανασταλτικοί παράγοντες όπως :

Η γενικότερη δυσκολία ως προς την ανάληψη πρωτοβουλιών συνεργασίας μεταξύ γειτονικών Δήμων. Είναι σύνηθες να υπάρχει μια κουλτούρα ανταγωνισμού παρά συνεργασίας και αυτό θα πρέπει να ανατραπεί για να μπορέσουν να εδραιωθούν αποτελεσματικές διαδημοτικές συνεργασίες. Το μεγάλο μέγεθος των Δήμων που πιθανόν να συμμετάσχουν σε μία τέτοια συνεργασία είναι επίσης ανασταλτικός παράγοντας , όπως και το όχι πάντα ξεκάθαρο θεσμικό πλαίσιο, για έναρξη τέτοιων συνεργασιών και η δυσκολίες στον προσδιορισμό των στρατηγικών στόχων και των σχεδίων διαχείρισης, Barber et al (2020, σελ 39).

Μπορεί να πάρει μία τέτοια διαδημοτική συνεργασία διαφορετικές μορφές, άλλοτε τυπικές και άλλοτε περισσότερο άτυπες, άλλοτε με αυστηρό μοντέλο δημοσίου δικαίου που λαμβάνει αποφάσεις εκ μέρους των μελών του, είτε μία πιο χαλαρή μορφή δια-δημοτικής συνεργασίας, που προέρχεται από πρωτοβουλία και συμφωνίες μεταξύ των Δήμων, ιδιωτικού τύπου χωρίς εποπτεία ή κάποια τρίτη ενδιάμεση μορφή ως προς τη σύσταση και την εποπτεία.

Ως προς τα νομικά πρόσωπα, η διαδημοτική συνεργασία υλοποιείται μέσα από το σχηματισμό συνδέσμων, Επιχειρήσεων ΟΤΑ, είτε συμβάσεων προγραμματικών η και συμβάσεων δια-δημοτικής ή διαβαθμιακής συνεργασίας είτε μέσω των νέων μορφών φορέων δια-δημοτικής συνεργασίας. Η πολυμορφία της διαδημοτικής συνεργασίας στην Ελλάδα αποτελεί καλή πρακτική, καθότι είναι προς την κατεύθυνση της του σχηματισμού οικονομιών κλίμακας, το διαμοιρασμό της τεχνογνωσίας μεταξύ των φορέων, αλλά και την συστηματικότερη προβολή των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή την διεκδίκηση πόρων και χρηματοδοτήσεων.

Τα αποτελέσματα σχετικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε το 2019 και αναφέρονται στο εγχειρίδιο για τη διαδημοτική συνεργασία στην Ελλάδα από το Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης για την καλή Διακυβέρνηση, Εγχειρίδιο Συμβούλιο της Ευρώπης (2020), αναδεικνύεται η χρησιμότητα και η αναγκαιότητα των συνεργασιών αυτών με κύριο σκοπό την διεκδίκηση πόρων σε περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα αναδείχθηκαν τα προβλήματα για το σχηματισμό των διαδημοτικών συνεργασιών που έχουν να κάνουν με την με το πολυεπίπεδο και περίπλοκο νομικό πλαίσιο.

1.6.1 Σύνδεσμοι ΟΤΑ

Οι Σύνδεσμοι, έχουν εισαχθεί ως μορφές συνεργασίας με τους νόμους 1464/84 1622/86 και ΠΔ. 323/89. Στους νόμους αυτούς εκτός από τη δημιουργία συνδέσμων μία μορφή συνεργασίας είναι οι συμβάσεις. Οι σύνδεσμοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που προβλέπονται και στο νόμο 3463 του 2006 άρθρο 245. Σύμφωνα με το νόμο αυτό ο σκοπός των Συνδέσμων είναι η εκτέλεση έργων ή η παροχή υπηρεσιών εκπροσωπώντας τους δήμους μέλη τους.

Όταν πρόκειται για τη διαχείριση μιας συγκεκριμένης αρμοδιότητας, τότε οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι να συστήσουν ένα νομικό πρόσωπο για το σκοπό αυτό. Για παράδειγμα οι φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων ΦΟΔΣΑ, μπορεί να είναι σύνδεσμοι οι ανώνυμες εταιρείες Δήμων.

Οι σύνδεσμοι είναι φορείς δια-δημοτικής συνεργασίας που είτε έχουν συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό (πχ την ύδρευση, τη μετακίνηση, τις συγκοινωνίες) η με γενικότερους σκοπούς, όπως είναι η ανάπτυξη και ο προγραμματισμός σε μια ευρύτερη περιοχή, όπως οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι .

Ιδιαίτερα διαδεδομένη είναι τα τελευταία χρόνια η δημιουργία δικτύων, που είναι πιο ευέλικτες συνεργατικές μορφές δήμων και αποσκοπούν στο κοινό σχεδιασμό δράσεων και ενεργειών όπως για παράδειγμα το δίκτυο βιώσιμες πόλεις.

Σύνδεσμοι συστήνονται με απόφαση των Δημοτικών Συμβουλίων και στη σύσταση περιλαμβάνεται ο σκοπός η έδρα και η χρονική διάρκεια αλλά και οι εισφορές των μελών του Συνδέσμου.

1.6.2 Προγραμματικές Συμβάσεις

Οι προγραμματικές συμβάσεις που αποτελούν και αυτές διαδεδομένο μέσο συνεργασίας ανάμεσα σε Δήμους, γίνονται με σκοπό την παρακολούθηση έργων και πολιτικών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με έναν πιο ευέλικτο τρόπο από ότι οι αναθέσεις.

Για την υλοποίηση συγκεκριμένων πολιτικών, οι Δήμοι συνεργάζονται με άλλους δημόσιους οργανισμούς ή κοινωνικούς ακόμη και ιδιωτικούς φορείς και τους διατίθεται προϋπολογισμός με σκοπό να ολοκληρωθεί μία δημοτική δράση ή μια πολιτική.

Η υλοποίηση και παρακολουθείται από το Δήμο Σύμφωνα με όσα προβλέπονται από την προγραμματική Σύμβαση ώστε να γίνεται ένας έλεγχος και μία αξιολόγηση της υλοποίησης μέσω συγκεκριμένων δεικτών. Με αυτό τον τρόπο εξυπηρετούνται εκπαιδευτικές δράσεις των Δήμων αλλά και πολιτιστικές ή και κοινωνικές ακόμη δραστηριότητες. Τέτοιου είδους συνεργασίες μέσω προγραμματικών συμβάσεων έχουν χρησιμοποιηθεί ευρύτατα στις σκανδιναβικές χώρες και στη Γαλλία αλλά και στην Ελλάδα από το 1984 και αποτελούν ένα πρόσφορο μέσο συνεργασίας σε πολλά επίπεδα.

1.6.3 Επιχειρήσεις ΟΤΑ

Μία άλλη μορφή συνεργασίας των Δήμων, υπήρξε η δημιουργία επιχειρήσεων κυρίως ανωνύμων εταιρειών με το πλειοψηφικό πακέτο να ανήκει σε φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο νομος 3852 του 2010 περιόρισε τις τους σκοπούς των ανωνύμων εταιρειών των ΟΤΑ με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να μειωθεί. Σχετικό με τις ανώνυμες εταιρείες Δήμων, είναι η πρόβλεψη δημιουργίας των αναπτυξιακών οργανισμών των ΟΤΑ με το νόμο 4674 / 20.

1.6.4 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι

Για πρώτη φορά η έννοια του αναπτυξιακού συνδέσμου εμφανίζεται στο νόμο 1416/84 (Νόμος 1416/84) και συνδέεται με την κατάρτιση ενός περιφερειακού προγράμματος για δημόσιες επενδύσεις. Σε αυτό το πρόγραμμα προβλέπεται και ρόλος για τους Αναπτυξιακούς Σύνδεσμούς. Σε επόμενο νόμο του 1986, συγκεκριμένα τον 1622/86 (Ν. 1622/86) “Για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Περιφερειακή Ανάπτυξη και τον δημοκρατικό προγραμματισμό” αναφέρεται ότι στις διαδικασίες δημοκρατικού προγραμματισμού συμμετέχουν και οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι. Τέλος στο νόμο του 1832/1989 όπου τροποποιείται και συμπληρώνεται η νομοθεσία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, προβλέπεται η συμμετοχή των Συνδέσμων για αναπτυξιακούς σκοπούς σε επιχειρήσεις ενώ με το νόμο 2218/94 (Ν.2218/ 94) που είναι σχετικός με την ίδρυση της Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται πλέον η σύσταση Αναπτυξιακών Συνδέσμων οι οποίοι ουσιαστικά αντικαθίστανται από τα Συμβούλια της Περιοχής. Αφαιρούνται από τους συνδέσμους οι θεσμοθετημένες αρμοδιότητες τους, για την κατάρτιση των ετήσιων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και των μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων και όσοι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι βρίσκονται μέσα στα όρια των Συμβουλίων Περιοχής σταματούν να υφίσταται. Κύρλα (2018 σελ 4) .

Κάποιοι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, καταφέρνουν να επιβιώσουν και εδραιώνουν τη διαδημοτική συνεργασία στις περιοχές ευθύνης τους ενώ μέσα από πρωτοβουλίες, καινοτομίες και διοικητική ευελιξία που διαθέτουν, αναδεικνύονται σε εργαλεία ανάπτυξης και διεκδίκησης για τους Δήμους μέλη τους.

Η λειτουργία των Αναπτυξιακών Συνδέσμων ακολουθεί αυτή των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού, και γενικά εμφανίζονται ίδιες δυνατότητες, κανόνες αλλά και περιορισμοί που ισχύουν για τους Δήμους.

Οι Δήμοι με τη συμμετοχή τους σε Αναπτυξιακούς Σύνδεσμούς δεν συγκροτούν ένα άλλο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης άλλα αποδέχονται τη δημιουργία ενός εργαλείου συνεργασίας μεταξύ τους για να πετύχουν κοινούς αναπτυξιακούς στόχους

1.7 Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας από το 1988 μέχρι σήμερα

Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ εν συντομία), έχει έτος ίδρυσης το 1988. Για την δημιουργία του έλαβαν αποφάσεις 9 δήμοι της Δυτικής Αθήνας που είχαν

σκοπό να αντιμετωπίσουν από κοινού τα προβλήματα της περιοχής, αλλά και να προωθήσουν για τη Δυτική Αθήνα μία λύση Βιώσιμης Ανάπτυξης. Η ίδρυση του Συνδέσμου βασίστηκε στους νόμους 1416/84 και 1622/86 που προβλέπουν τις Γεωγραφικές Ενότητες γενικότερα αλλά και τη δημιουργία αναπτυξιακών συνδέσμων.

Οι ιδρυτικοί στόχοι ή αλλιώς σκοποί σύστασης όπως αναφέρονται στο ιδρυτικό ΦΕΚ είναι :

- Η εκπόνηση πάσης φύσεως μελετών και η ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας, που αφορούν το χώρο της γεωγραφικής ενότητας και της ευρύτερης περιοχής, ο κοινός προγραμματισμός και η εκτέλεση έργων διαδημοτικού χαρακτήρα, με παράλληλη αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο, η συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής καθώς και η εκπόνηση και επεξεργασία στεγαστικών προγραμμάτων.
- Η συμβολή στον εκσυγχρονισμό για αποδοτικότερη λειτουργία των ΟΤΑ της γεωγραφικής ενότητας
- Η προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στον αέρα, το έδαφος και τα νερά καθώς και η αξιοποίηση του υπόγειου υδάτινου δυναμικού.
- Η αξιοποίηση του όρους Αιγάλεω για τη δημιουργία χώρων αναψυχής, πολιτισμού, αθλητισμού, καθώς και η αντιπυρική του προστασία.
- Η ανάπτυξη και οργάνωση του πολιτισμού εντός της ενότητας, με:
 - Τη συνεργασία δημοσίων και ιδιωτικών και άλλων νομικών και φυσικών προσώπων
 - Τη δημιουργία πολιτιστικών και αθλητικών εστιών στους Δήμους
 - Τη μετακίνηση καλλιτεχνικών συγκροτημάτων από άλλες χώρες
- Η δημιουργία θερινών και χειμερινών θέρετρων για παιδιά, νέους και ηλικιωμένους των ΟΤΑ της γεωγραφικής ενότητας

- Η δημιουργία περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου εντασσόμενου στο θεσμικό πλαίσιο με συμμετοχή των Δήμων της γεωγραφικής ενότητας, του οποίου η διοίκηση θα ορίζεται από το Δ.Σ. του Συνδέσμου
- Η αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος των νεκροταφείων των κατοίκων της γεωγραφικής ενότητας
- Η ανάδειξη ιστορικών γεγονότων, τοπίων και μνημείων.

Πιο συγκεκριμένα και ανά θεματικό τομέα, μπορούν, ενδεικτικά, να αναφερθούν παρεμβάσεις στους παρακάτω τομείς :

Φυσικό περιβάλλον:

Ποικίλο Όρος- Όρος Αιγάλεω : Δημιουργία θεσμικού πλαισίου προστασίας του βουνού, ρυθμιστική μελέτη του Ποικίλου όρους και μελέτες εφαρμογής, δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, προστασίας, αναδάσωσης, γεωτρήσεων, πυροπροστασίας κλπ.

Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης» : Μελέτη διαμόρφωσης και έργα φύτευσης στην περιοχή του, δράσεις φύλαξης, συντήρησης των υποδομών, πυρανίχνευσης, αναβάθμιση του υδροβιότοπου, περιβαλλοντικής ευαισθητοποίηση κατοίκων και μαθητών σχολείων, έργα στεγάνωσης των λιμνών και καναλιών.

Δομημένο περιβάλλον:

Έρευνες για το σύνολο της Δυτικής Αθήνας (Αναπτυξιακή Έρευνα , Συγκοινωνιακή Έρευνα , Ρυθμιστικό Σχέδιο Δυτικής Αθήνας. Έργα και παρεμβάσεις στον αστικό ιστό, δημιουργία «πράσινης διαδρομής» Δυτικής Αθήνας, Ανάπτυξη συστήματος βιώσιμων συγκοινωνιών UPP SWANS, ενίσχυση των διαδημοτικών κέντρων, πολεοδομική αντισεισμική θωράκιση Δυτικής Αθήνας, διερεύνηση καλών πρακτικών σε θέματα αστικής κινητικότητας URBACT (CITUM) ,

Κοινωνική πολιτική, Υγεία:

Δράσεις χρηματοδοτούμενες από προγράμματα όπως το ΕΣΤΙΑ, ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, HORIZON / IRIDE, INTEGRA / PREPATRE, NOW, URBACT. Μελέτη των προβλημάτων υγείας στην περιοχή. Υλοποίηση ημερίδας με σχετικό περιεχόμενο για την καταγραφή των

προβλημάτων του χώρου στη Δυτική Αθήνα τις θέσεις της Τ.Α. της περιοχής και ανάληψη πρωτοβουλιών για την διεκδίκηση πόρων και υποδομών στο χώρο της υγείας.

Ενημέρωση - επιμόρφωση:

Προγράμματα επιμόρφωσης αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών των Δήμων στους τομείς της μηχανοργάνωσης, στην οργάνωση κοινωνικών υπηρεσιών και αξιοποίησης σχετικών δομών και προγραμμάτων για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Προγράμματα κατάρτισης για νέους άνεργους και γυναίκες, στα οποία δόθηκε έμφαση στην εξοικείωση των νέων με τις νέες τεχνολογίες (π.χ. προγράμματα καταπολέμησης του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας).

Επιχειρηματικότητα – απασχόληση:

Ανάπτυξη Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης, προώθηση της γυναικείας απασχόλησης μέσω του «Κέντρου Νέων Ευκαιριών & Υποστήριξης Γυναικών Δυτικής Αθήνας » και ποικίλες δράσεις ενίσχυσης των ΜΜΕ, όπως η δημιουργία Μονάδας Υποστήριξης Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (Μ.Υ.ΜΜΕ), δημιουργία κέντρου τηλε-εργασίας, παροχή online συμβουλών και δεδομένων.

1.7.1 ο ΑΣΔΑ και ο Διαδημοτικός Στρατηγικός Σχεδιασμός

Την τελευταία εξαετία ο ΑΣΔΑ έχει αναλάβει καίριο συντονιστικό ρόλο της χωρικής ενότητας της Δυτικής Αθήνας οργανώνοντας και εδραιώνοντας τη διαδημοτική συνεργασία σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού.

Μέσα από τη διαρκή διαβούλευση, τη παρακολούθηση των νομοθετημάτων, την αξιοποίηση των μέχρι τότε αναπτυξιακών εργαλείων που είχε ο ΑΣΔΑ στη διάθεσή του, αλλά και με μέσα από τη συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας και με τους Δήμους μέλη αλλά και επιστημονικούς φορείς, προέκυψαν το Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων, ΣΟΑΠ Δυτικής Αθήνας (2016), Η πρόταση ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020 και η λειτουργία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας στον ΑΣΔΑ και σε εξέλιξη βρίσκεται η διαμόρφωση της πρότασης νέας ΟΧΕ για τη Δυτική Αθήνα για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1. Θεσμικό πλαίσιο και Γενικά Χαρακτηριστικά Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Επιχειρησιακά Προγράμματα Δήμων)

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων, έγιναν πρώτη φορά υποχρεωτικά το 2006 με το νόμο 3463 και με το Ν.3852 του 2010 , ΕΕΤΑΑ (2011).

Οι Δήμοι και όλοι οι ΟΤΑ πρώτου βαθμού υποχρεούνται πλέον να καταρτίσουν επιχειρησιακά προγράμματα και για το λόγο αυτό έχουν εκδοθεί από το υπουργείο εσωτερικών πολλαπλές αποφάσεις και εγκύκλιοι που καθορίζουν για τα επιχειρησιακά προγράμματα συγκεκριμένη δομή και περιεχόμενο.

Στόχος των επιχειρησιακών προγραμμάτων είναι να καταγράψουν τις συγκεκριμένες διαδικασίες προγραμματισμού μέσα από τις οποίες θα παρακολουθηθεί , θα αποτιμηθεί και θα αξιολογηθεί το σύνολο των δράσεων του Δήμου για τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

Σε γενικές γραμμές θα μπορούσαμε να πούμε ότι για κάθε ένα βήμα ξεχωριστά το επιχειρησιακό πρόγραμμα. αποτελεί έναν οδηγό, μία αποτύπωση του προγραμματισμού και του οράματος του Δήμου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για τους Δήμους είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο ώστε οι πληροφορίες που παρέχονται από αυτό να είναι κωδικοποιημένες και να μπορούν να επικαιροποιηθούν Μπορεί και πρέπει να αποτελεί ένα εύχρηστο εργαλείο για τις υπηρεσίες και τη διοίκηση του δήμου με στόχο τη βελτίωση τους. Πρέπει να περιέχει τις απαραίτητες πληροφορίες περιγράφοντας το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον, να μπορεί να προβλέπει τις ευκαιρίες, τους κινδύνους και τις ανάγκες της περιοχής για ανάπτυξη , αλλά και το τι πρέπει να γίνει για να βελτιώσει ο Δήμος τη διοικητική του ικανότητα.

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να συνοψίζονται τα βασικά θέματα για τα οποία ο φορέας πρέπει να επιστρατεύσει όλες του τις δυνάμεις, λαμβάνοντας υπόψη και την πανελλαδική αλλά και την Ευρωπαϊκή συγκυρία και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε

Περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο. Οι άξονες προτεραιότητας των επιχειρησιακών προγραμμάτων είναι προκαθορισμένοι και περιγράφονται εκτενώς στο νόμο 3852 του 2010.

Πίνακας 2.1 :

Περιεχόμενα Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμων

<p>ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ</p> <p>Το εισαγωγικό κεφάλαιο θα περιλαμβάνει κυρίως την παρουσίαση της διαδικασίας και των εμπλεκόμενων στην κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος (π.χ. υπηρεσίες του Δήμου, όργανα που συστήθηκαν). Συγκεκριμένα θα περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none">- Παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο οργανώθηκε η κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος- Παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο συμμετείχαν οι υπηρεσίες και τα Νομικά πρόσωπα του Δήμου και τα υπόλοιπα όργανα (ενδεικτικά: Εκτελεστική Επιτροπή, Συμβούλια Δημοτικών ή Τοπικών κοινοτήτων, κλπ.) στην εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος- Παρουσίαση των διαδικασιών διαβούλευσης
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ</p> <p>Κεφάλαιο 1.1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ</p> <ul style="list-style-type: none">1.1.1. Η γενική εικόνα της περιοχής του Δήμου και του Δήμου ως Οργανισμού.1.1.2. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής».1.1.3. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».1.1.4. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Τοπική οικονομία και απασχόληση».1.1.5. Το οργανόγραμμα, το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και οι οριζόντιες υπηρεσίες. <p>Κεφάλαιο 1.2: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ</p> <ul style="list-style-type: none">1.2.1. Το όραμα και οι αρχές του Δήμου1.2.2. Η στρατηγική του Δήμου1.2.3. Οι Άξονες, τα Μέτρα & οι Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου
<p>ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ</p> <p>Κεφάλαιο 2.1: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ (ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ)</p> <p>Κεφάλαιο 2.2: ΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none">2.2.1. Πενταετής προγραμματισμός και κωδικοποίηση των δράσεων2.2.2. Εκτίμηση των εσόδων και των πηγών χρηματοδότησης για την υλοποίηση των δράσεων2.2.3. Κατανομή των εσόδων στα έτη για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων <p>Κεφάλαιο 2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ</p> <p>Κεφάλαιο 2.4. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ</p>

Πηγή : ΕΕΤΑΑ Οδηγός Παρακολούθησης Επιχειρησιακών προγραμμάτων Δήμων

Ο 1ος θεματικός τομέας είναι το «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»

Ο 2ος θεματικός τομέας είναι η «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».

Ο 3ος θεματικός τομέας είναι η «Τοπική οικονομία και απασχόληση»

ενώ ο 4ος θεματικός τομέας αφορά το «Εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και των υπηρεσιών του».

Με τη δομή του το επιχειρησιακό πρόγραμμα μπορεί εύκολα να απεικονίσει σχέδια δράσης, ανά υπηρεσία ή ανά θεματική ενότητα και να συνδεθεί με το τεχνικό πρόγραμμα, τον προϋπολογισμό και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης των υπηρεσιών. Ακριβώς λόγω αυτής της δομής μπορεί να είναι και η κατάρτιση του μία πλήρως μηχανογραφημένη διαδικασία.

2.2 Ο διαδημοτικός Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Τα επιχειρησιακά προγράμματα μέσα από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου, την αποτύπωση των αξόνων δράσης, των προβλημάτων της περιοχής, μπορούν να αγγίζουν και θέματα γενικότερης σημασίας, πέραν της τοπικής σημασίας που έχουν για τη στενή γεωγραφική περιοχή των ορίων του Δήμου. Το Επιχειρησιακό πρόγραμμα μπορεί να αναδεικνύει και την ανάγκη δράσεων μαζί με άλλους αρμόδιους φορείς, για την αντιμετώπιση ζητημάτων υπερ-τοπικής σημασίας .

Τα δημοτικά επιχειρησιακά προγράμματα, λόγω της δομής τους είναι περισσότερο εστιασμένα στον προγραμματισμό δράσεων μέσα στα γεωγραφικά όρια του Δήμου και αφιερώνουν ένα πολύ μικρό τμήμα σε πιθανές συνεργασίες με γειτονικούς δήμους.

Υπάρχει δηλαδή ένα έλλειμμα, στον προγραμματισμό διαδημοτικών δράσεων και συνεργασιών σε επιχειρησιακό επίπεδο, μεταξύ Δήμων, στην υπάρχουσα μορφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

2.3 Τα Επιχειρησιακά προγράμματα στους φορείς δια-δημοτικής συνεργασίας.

Οι φορείς δημοτικής συνεργασίας έχουν τη δυνατότητα, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι, να αναπτύξουν επιχειρησιακά προγράμματα, μέσα στα οποία αποτυπώνεται η αναγκαιότητα για διαδημοτικό συντονισμό σε προγραμματική βάση .

Ο ΑΣΔΑ στα επιχειρησιακά προγράμματα που έχει εκπονήσει τα προηγούμενα χρόνια, έχει θέσει τη βάση αυτού του διαδημοτικού στρατηγικού σχεδιασμού.

Από το επιχειρησιακό πρόγραμμα του 2012 αποτυπώνεται η Δυτική Αθήνα αντιμετώπιη με τις επιπτώσεις μιας βαθιάς οικονομικής κρίσης.

Έτσι διαφαίνεται η ανάγκη να αναπροσαρμοστεί ο επιχειρησιακός σχεδιασμός ώστε να παραχθούν Πολιτικές κοινωνικής αλληλεγγύης και ταυτόχρονα να σχεδιαστεί ένα αναπτυξιακό σχέδιο για ολόκληρη τη Δυτική Αθήνα με συντονιστή τον αναπτυξιακό σύνδεσμο.

Είναι οι πρώτες προσπάθειες που έγιναν ώστε να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο στρατηγικού προγραμματισμού για την τοπική αυτοδιοίκηση της δυτικής Αθήνας.

Μέσα από το επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΑΣΔΑ, γίνεται ξεκάθαρος ο ενοποιητικός διαδημοτικός και στρατηγικός του ρόλος και αποσαφηνίζονται τα οφέλη και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που κερδίζει η Δυτική Αθήνα χάρη από τη λειτουργία του.

Είμαι η απάντηση της ενωμένης δυτικής Αθήνας στην διαρκή υποβάθμιση της και στα πολλαπλασιαστικά προβλήματα που προκύπτουν με σφοδρότητα στην περιοχή λόγω της οικονομικής κρίσης.

Τα Δημοτικά Επιχειρησιακά Προγράμματα Δήμων και τα Τομεακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν μοιάζουν ως προς το ότι και τα δυο έχουν μια στρατηγική στόχευση και ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προγραμματίζεται η υλοποίησή τους.

Η αναγκαιότητα διαβούλευσης επίσης χαρακτηρίζει και τα δυο Προγράμματα όπως και η ανάγκη προγενέστερων αναλύσεων της υφιστάμενης κατάστασης καθώς και των κατευθύνσεων της στρατηγικής που θα ακολουθηθεί. Και στις δύο περιπτώσεις εφαρμόζεται συγκεκριμένο πρόγραμμα παρακολούθησης τους . (Παπαδασκαλόπουλος, Χριστοφάκης, 2016 σελ 189).

2.4. Η διαδημοτική συνεργασία και ο ρόλος της στην υποστήριξη και αποτελεσματική εφαρμογή του στρατηγικού προγραμματισμού

Η συνεργασία μεταξύ Δήμων και η ανάδειξη συντονιστών φορέων ή η δημιουργία συνεργασιών με αρμοδιότητα τον στρατηγικό προγραμματισμό αποτελεί κομβικό σημείο για τη διεκδίκηση και την ανάπτυξη σε μία περιοχή με κοινά προβλήματα.

Σύμφωνα με την πολιτική συνοχής 2014-2020 οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης για να αντιμετωπίσουν με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα τα προβλήματα πρέπει να βρίσκονται

σε συνεχή συνεννόηση συνεργασία ανταλλαγή εμπειριών και απόψεων σε θέματα σχεδιασμού και προγραμματισμού. (Πολιτική Συνοχής 2014-2020).

Υπάρχει έλλειψη θεσμικής πρόβλεψης του διαδημοτικού στρατηγικού προγραμματισμού. Αποτελεί πλεονέκτημα για μία ομάδα Δήμων, η τυχόν ύπαρξη ενός διαδημοτικού εργαλείου, που αναλαμβάνει την καθοδήγηση για την διατύπωση με στρατηγικό τρόπο του κοινού αναπτυξιακού οράματος για την ευρύτερη περιοχή.

Η προηγούμενη συνεργασία, η υπέρβαση των διαφορών που έχει ήδη πραγματοποιηθεί είναι ένα φιλικό και ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη του δια-δημοτικού στρατηγικού σχεδιασμού. Η υπάρχουσα δικτύωση, μέσα από τον φορέα διαδημοτικής συνεργασίας, αποτελεί δικλείδα ασφαλείας και εμπιστοσύνης για τους εμπλεκόμενους στον στρατηγικό σχεδιασμό φορείς.

Η ύπαρξη ενός ενεργού διαδημοτικού φορέα συνεργασίας, αποτελεί ένα ήδη ολοκληρωμένο πρώτο επίπεδο διαβούλευσης, είναι σαν για το σκοπό του στρατηγικού προγραμματισμού, να αρχίζουμε από μια ήδη οικοδομημένη βάση εμπιστοσύνης και αυτό είναι το βασικό συγκριτικό πλεονέκτημα της δια-δημοτικής συνεργασίας στον στρατηγικό σχεδιασμό. ΕΕΤΑΑ 2020,(Οδηγός διαβούλευσης για ΟΤΑ (σελ 22)

2.5 Ο ΑΣΔΑ ως προωθημένο δίκτυο μόνιμης συνεργασίας των Δήμων της Δυτικής Αθήνας σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης

Όπως φαίνεται η ύπαρξη του ΑΣΔΑ λειτούργησε προπαρασκευαστικά και υποστηρικτικά στη δικτύωση των δήμων της δυτικής Αθήνας ,ώστε να με γρήγορα αντανακλαστικά να καταστρώσουν σχέδια διεκδίκησης αναπτυξιακών πόρων είτε σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής.

Για παράδειγμα στη συγκρότηση της κοινωνικής σύμπραξης του δυτικού τομέα Αθηνών για την διανομή επισιτιστικής βοήθειας και άλλης υλικής συνδρομής λειτούργησε η συντονιστική ομπρέλα του ΑΣΔΑ, αναδείχθηκε επικεφαλής εταίρος ομόφωνα ώστε να συγκροτηθεί γρήγορα η Σύμπραξη, να γίνουν οι μελέτες και οι διαγωνισμοί, να συντονιστούν και να οργανωθούν κατάλληλα οι διανομές, να ελέγχονται με λεπτομέρεια οι ιδιωτικοί φορείς που υλοποιούν το έργο. έτσι η Κοινωνική αυτή Σύμπραξη (ΤΕΒΑ) είναι από τις πιο δραστήριες στην Ελλάδα, έχει καταφέρει να απορροφήσει σημαντικούς πόρους και προπορεύεται στην υλοποίηση των σχετικών δράσεων από το 2015 μέχρι σήμερα .

Αντίστοιχα στο Αναπτυξιακό πεδίο, μπόρεσε η προ υπάρχουσα δικτύωση των Δήμων μέσω του ΑΣΔΑ, να προωθήσει την συμφωνία και τη διαβούλευση για την Πρόταση ΟΧΕ της Δυτικής Αθήνας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

3.1 Εισαγωγή

Οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενσωματώνονται στον Αναπτυξιακό προγραμματισμό όλης της χώρας και διαμορφώνουν το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Η παραπέρα εξειδίκευση του πλαισίου γίνεται μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα διαθέτουν και περιγράφουν πολιτικές οριζόντιες και κάθετες και διαχωρίζονται σε τομεακά και περιφερειακά. (Παπαδασκαλόπουλος και Χριστοφάκης, 2016, σελ. 32) Τα Επιχειρησιακά αυτά προγράμματα ενίσχυσαν το ρόλο της αυτοδιοίκησης ως προς τη δυνατότητα σύνταξης ενός στρατηγικού σχεδίου μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων για τους Δήμους.

Κατά την κατάρτιση των κεντρικών περιφερειακών προγραμμάτων δίνεται έμφαση στην κάλυψη ολόκληρης της χώρας και την επίτευξη μιας ισορροπημένης ανάπτυξης με έμφαση στην ενίσχυση της συνοχής στην αναβάθμιση των αστικών κέντρων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο σχεδιάζονται τα περιφερειακά προγράμματα για κάθε μία ξεχωριστή περιφέρεια με σκοπό που στοχεύουν στην άμβλυση των ανισοτήτων μέσα στα όρια της περιφέρειας αυτής.

Για τις περιφέρειες που φαίνεται ότι καθυστερούν αναπτυξιακά, προβλέπονται ενισχύσεις με πολιτικές για να μπορέσουν να ανακάμψουν και καταρτίζονται προγράμματα που ενσωματώνουν προηγούμενες εμπειρίες όπως :

Η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων

Η κατανομή των πόρων με τέτοιο τρόπο ώστε να ενισχύεται Δυναμική ανάπτυξης

Είσοδος νέων δραστηριοτήτων και γνώσεων ώστε να εμπλουτιστούν οι παραγωγικές δομές.
Πετράκος και Ψυχάρης, (2016, σελ . 34)

Στο Ε.Σ.Π.Α 2014-2020 παρουσιάστηκαν δυο νέα σημεία, πρώτον οι Στρατηγικές Έρευνες και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση και δεύτερον η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.

Η νέα έννοια της χωρικής ανάπτυξης περιλάμβανε τρεις διαφορετικές σειρές παρεμβάσεων, το Τ.Α.Π.ΤΟ.Κ., τη Β.Α.Α. και τις Ο.Χ.Ε..

Ο ΑΣΔΑ έχει καταρτίσει και υποβάλει προτάσεις με ολοκληρωμένο αναπτυξιακό χαρακτήρα τα προηγούμενα χρόνια, ξεκινώντας από τη βάση της υπάρχουσας διαδημοτικής δικτύωσης συνεργασίας και επικοινωνίας, εφαρμόζοντας στην πράξη όλα τα βήματα ενός στρατηγικού διαδημοτικού σχεδιασμού. Έτσι έχουν παραχθεί οι παρακάτω ολοκληρωμένες προτάσεις όπως το Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ Δυτικής Αθήνας) 2016, η πρόταση για τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020) , ενώ προετοιμάζεται και η πρόταση για τη Νέα ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2021-2027.

3.2 ΣΟΑΠ Δυτικής Αθήνας

Με το Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων προτάθηκαν ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικού σχεδιασμού στη Δυτική Αθήνα, κυρίως σε περιοχές που παρουσιάζουν χαρακτηριστικά προβλήματα. Αποτελεί ένα εργαλείο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της περιοχής και στοχεύει στον επαναπροσδιορισμό της Δυτικής Αθήνας ως ισότιμου τμήματος της ευρύτερης Αθήνας, με υπέρβαση του διαχρονικού κοινωνικού διαχωρισμού και της δομικά δυσμενέστερης θέσης που είχε η περιοχή, ΣΟΑΠ (τεύχος πρότασης 2016).

Το ΣΟΑΠ ολοκληρώθηκε το 2016 και αποτέλεσε την πρώτη μεγάλη και συντονισμένη διαδημοτική προσπάθεια στρατηγικού σχεδιασμού για ολόκληρη τη Δυτική Αθήνα. Σε αυτό δοκιμάστηκαν οι μορφές διαβούλευσης μεταξύ των Δήμων, ενισχύθηκαν οι επιτελικές συνεργασίες και παραμερίστηκαν οι διαφορές ώστε να φτάσουμε μετά τη διαβούλευση με τους Δήμους και την υπερψήφιση των Δημοτικών και Περιφερειακών Συμβουλίων να λάβει την τελική του έγκριση από το υπουργείο Περιβάλλοντος.

Το σχέδιο αυτό αποτέλεσε τη βάση του στρατηγικού διαδημοτικού σχεδιασμού και η επικαιροποίησή του είναι ένας από τους στόχους του σημερινού σχεδιασμού για την Ανάπτυξη της Δυτικής Αθήνας.

3.3 Η πρόταση ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020 και η λειτουργία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας στον ΑΣΔΑ

Η Πρόταση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) με πεδίο εφαρμογής τη Δυτική Αθήνα συντονίστηκε από τον ΑΣΔΑ διαδραματίζοντας κομβικό δια-δημοτικό ρόλο με στόχο την αστική, κοινωνική και επιχειρηματική αναζωογόνηση της περιοχής.

Γενικά οι ΟΧΕ στοχεύουν σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες όπου θα εφαρμοστούν οι αναπτυξιακές στρατηγικές της. Αυτές οι περιοχές μπορεί να διακρίνονται από εξαιρετικές δυνατότητες ή να παρουσιάζουν ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα προβλήματα. Γκόρου (2017 σελ. 21).

Σημειώνεται ότι η ΒΑΑ/ΟΧΕ της Δυτικής Αθήνας είναι η μοναδική ΟΧΕ που εφαρμόζεται σε υποβαθμισμένες περιοχές, με διαχρονικά προβλήματα ανεργίας, φτώχειας, κοινωνικών ανισοτήτων, περιθωριοποίησης και έντονης γήρανσης του πληθυσμού, καθώς και έλλειψης αστικών, κοινωνικών και επιχειρηματικών υποδομών. Όλα αυτά συνθέτουν ένα χαμηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας της Δυτικής Αθήνας, και επέβαλαν τις στοχευμένες δράσεις για επίτευξη ταχύτερων ρυθμών ανάπτυξης από άλλες περιοχές της Αττικής και της Χώρας.

Μέσα από την ΟΧΕ/ΒΑΑ 2014-2020 η Δυτική Αθήνα ξεκίνησε μια συστηματική της προσπάθεια για την επιχειρηματική αναζωογόνηση και τη διαμόρφωση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Ειδικότερα, η Δυτική Αθήνα υιοθέτησε στο πλαίσιο της ΒΑΑ/ΟΧΕ 2014-2020 μια διττή στρατηγική, που απηχεί την αναπτυξιακή και τη διαρθρωτική προσέγγιση της ανάπτυξης της Δυτικής Αθήνας.

Με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής εγκρίθηκε η Στρατηγική της ΟΧΕ στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική» 2014-2020 και με άλλη απόφαση, η Διεύθυνση Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης του ΑΣΔΑ ορίστηκε ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης για την επένδυση 58 και πλέον εκατομμυρίων ευρώ, σε μια σειρά από δράσεις που θα αλλάξουν την όψη της Δυτικής Αθήνας. (www.alfavita.gr/koinonia). Ενδεικτικά αναφέρουμε δράσεις :

- για την προώθηση των ευπαθών ομάδων και των νέων στην απασχόληση και στην επιχειρηματικότητα, στην αγορά εργασίας, την ένταξη των περιθωριοποιημένων ομάδων, για τη διασφάλιση της ποιότητας της

καθημερινής διαβίωσης των ειδικών και ευάλωτων ομάδων και την αντιμετώπιση των διακρίσεων

- για τη Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε δημόσια κτίρια
- για την πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων και
- την αστική αναβάθμιση και αναζωογόνηση καθώς και
- την υποστήριξη και εκκόλαψη της ίδρυσης νέων και νεοφυών επιχειρήσεων.

3.4 Νέα Πρόταση ΟΧΕ Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021-2027

Τελευταίο σημαντικό επίτευγμα του ΑΣΔΑ, αποτελεί ο σχεδιασμός και γενικότερα η ευθύνη για την ΟΧΕ ΒΑΑ Δυτικής Αθήνας 2017-21.

Η νέα στρατηγική για την ΒΑΑ/ΟΧΕ, της Δυτικής Αθήνας για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 θα εφαρμοστεί σε μια διευρυμένη περιοχή που θα περιλαμβάνει εκτός από τους αρχικούς εταίρους και τους Δήμους Κορυδαλλού και Φυλής, με σκοπό την αρτιότερη αξιοποίηση των διαδημοτικών λειτουργικών σχέσεων και την αναβάθμιση του αναπτυξιακού ρόλου της Δυτικής Αθήνας.

Σκοπεύει να αξιοποιήσει τις εδραιωμένες δια-δημοτικές λειτουργικές σχέσεις και αναβαθμίζει τον αναπτυξιακό ρόλο της Δυτικής Αθήνας. Στο πλαίσιο της προτεινόμενης χωρικής στρατηγικής της ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας Π.Π. 2021-2027 εντάσσονται νέες παρεμβάσεις, όπως:

- η προστασία και ανάδειξη των Ορεινών Όγκων Αιγάλεω-Ποικίλου,
- καινοτόμες στρατηγικές (Πιλοτική Ψηφιακή Πρωτοβουλία Έξυπνης Διαβίωσης και Κοινωνικής Καινοτομίας στη Δυτική Αθήνα),
- πιλοτικές πρωτοβουλίες και μηχανισμοί (Ανάδειξη της Δυτικής Αθήνας ως Τουριστικού, Πολιτιστικού & Επιχειρηματικού Προορισμού) και
- ειδικές κοινωνικές στρατηγικές (μεταξύ των οποίων, η αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας Child Guarantee και η ολοκληρωμένη προώθηση της Απασχόλησης των Νέων / Reinforced Youth Guarantee).

3.5 Στρατηγικός σχεδιασμός 2021-2027 σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο

Η Ελλάδα υπέβαλε τον Ιούνιο του 2021 το τελικό κείμενο του κειμένου του ΕΣΠΑ 2021 - 2027. Ταυτόχρονα, μετά την ψήφιση των Κανονισμών που θα διέπουν το πλαίσιο υλοποίησης του ΕΣΠΑ (Κανονισμός Γενικών Διατάξεων) και τους ειδικότερους Κανονισμούς των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείο Συνοχής, κ.λπ.), προετοιμάζονται τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ (Τομεακά και Περιφερειακά) και το νέο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που θα διέπει σε εθνικό επίπεδο την υλοποίηση και διαχείριση του ΕΣΠΑ 2021 -2027.

Η προετοιμασία του ΕΣΠΑ 2021-2027 διήρκεσε πάνω από ένα έτος, συνδέθηκε δε με καθυστερήσεις αλλά και πολιτικές και αναπτυξιακές επιλογές σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του covid-19. Στο πλαίσιο αυτό, συγκροτήθηκε το νέο Ταμείο «Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης» (RRF), στο πλαίσιο του οποίου η Ελλάδα υπέβαλε το σχέδιο «Ελλάδα 2.0».

Η πανδημία του covid-19 έχει προκαλέσει μια παγκόσμια υγειονομική κρίση, η έκταση και η επιμονή της οποίας είναι πρωτόγνωρη, οι δε επιπτώσεις της οποίας δοκίμασαν και εξακολουθούν να δοκιμάζουν τις κοινωνίες, τις οικονομίες και την καθημερινότητα των λαών. Από την εμφάνιση του κορονοϊού μέχρι και τον Οκτώβριο του 2021 μολύνθηκαν παγκοσμίως περίπου 233 εκ άνθρωποι και έχουν καταγραφεί περίπου 4,7 εκ θάνατοι. Τους τρεις πρώτους μήνες του 2021, παρά την παγκόσμια συστράτευση των εμβολιασμών, μολύνονται κάθε μέρα περίπου 1,0 εκ άνθρωποι, αν και τον Σεπτέμβριο του 2021 σημειώθηκε μια μείωση στις 440.000 ανθρώπους, WHO (2021) .

Οι αναπτυξιακές στρατηγικές σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο είναι επακόλουθο να συμπεριλάβουν πολιτικές «ανθεκτικότητας», όχι μόνο έναντι των υγειονομικών κρίσεων, αλλά για τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, την ανθεκτικότητα στις κλιματικές αλλαγές, αλλά και την ανθεκτικότητα των οικονομιών σε έκτακτες κρίσεις, υγειονομικές ή άλλες.

Εκτός από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «**Ελλάδα 2.0**» αποτελεί μιας επίσης κρίσιμη αναπτυξιακή παρέμβαση, η οποία συνδέεται με μεταρρυθμίσεις και έχει σαν στόχο τη διαμόρφωση «ανθεκτικών» οικονομιών και κοινωνιών σε ευρωπαϊκή κλίμακα (Europe 2020 Strategic Foresight Report, Sept. 2020).

Η εφαρμογή του Σχεδίου «Ελλάδα 2.0», Ελλάδα 2.0 (2021) έχει μικρότερο χρονικό ορίζοντα εφαρμογής από το ΕΣΠΑ (2026), άρα συνδέεται με άμεσα αποτελέσματα που θα οδηγήσουν σε μια ταχεία βιώσιμη ανάκαμψη και ανάπτυξη με πράσινο αποτύπωμα και δίκαιη μετάβαση.

Η εξειδίκευση και η οργάνωση της υλοποίησής του Σχεδίου «Ελλάδα 2.0», Ελλάδα 2.0 (2021) θα πρέπει να λάβουν, μεταξύ άλλων, υπόψη την ισόρροπη και δίκαιη ανάπτυξη, ιδιαίτερα στις υποβαθμισμένες περιοχές του «δυτικού τόξου» της Αττικής (Δυτική Αθήνα και Δυτικός Πειραιάς), οι οποίες ταυτόχρονα παρουσιάζουν μια σειρά από συγκριτικά πλεονεκτήματα, χαρακτηρίζονται από δυναμική ανάπτυξη και έχουν ανάγκη στήριξης της κοινωνικής επανένταξης και της προώθησης στην απασχόληση μεγάλου μέρους του τοπικού πληθυσμού, που σε πραγματικούς όρους υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο κατοίκους.

3.6 Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής Δυτικής Αθήνας (ΛΑΠ)

Η «**περιοχή παρέμβασης**» της ΒΑΑ/ΟΧΕ 2021-2027 προσδιορίζεται ευρύτερη Δυτική Αθήνα (από το νότο προς το βορρά), ως εξής: Κορυδαλλός, Αγία Βαρβάρα, Αιγάλεω, Χαϊδάρι, Περιστερί, Πετρούπολη, Ίλιον, Άγιοι Ανάργυροι-Καματερό και Φυλή), οι οποίοι συγκροτούν μία «**Λειτουργική Αστική Περιοχή**» (ΛΑΠ), ευρύτερη από τα διοικητικά όρια της Π.Ε. Δυτικής Αθήνας.

Στην περιοχή παρέμβασης εμπεριέχονται «θύλακες» είτε με χαρακτηριστικά αναπτυξιακής δυναμικής, είτε με χαρακτηριστικά αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης. Στους περισσότερους «θύλακες» πάντως αναδεικνύονται αυξημένες ανάγκες στήριξης της κοινωνικής συνοχής, σε συνδυασμό με αξιοποίηση των δυνατοτήτων αστικής αναζωογόνησης και ανάπτυξης επιχειρηματικών, πολιτιστικών κ.λπ. δραστηριοτήτων

Οι Δήμοι -μαζί με τον ΑΣΔΑ-, Συγκροτούν μία κοινή «**Εταιρική Σχέση**» της Αναπτυξιακής Στρατηγικής και της ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας Π.Π. 2021-2027.

Τα επίπεδα υλοποίησης των διαδικασιών διαβούλευσης του αναπτυξιακού και χωρικού σχεδιασμού για τη Λειτουργική Αστική Περιοχή ΛΑΠ Δυτικής Αθήνας είναι τα παρακάτω:

3.7 Οι Στρατηγικές Προτεραιότητες και η Διαβούλευση στους θεματικούς τομείς για τη Δυτική Αθήνα

Οι διαδικασίες διαβούλευσης Θα ολοκληρωθούν σε τέσσερις φάσεις καλύπτοντας τα προαναφερόμενα επίπεδα.

Η πρώτη φάση της διαδικασίας διαβούλευσης, στοχεύει στην συγκρότηση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων και στην Χαρτογράφηση των δυνητικών Δράσεων.

Με βάση τα παραπάνω, η διαδικασία του αναπτυξιακού σχεδιασμού για την δεκαετία του 2021-2030, αποκτά ιδιαίτερη σημασία και απαιτήσεις, ως εξής:

1. Ανάδειξη της αναγκαιότητας ενός κοινού Αναπτυξιακού Σχεδιασμού, για τη Δυτική Αθήνα, με την συγκρότηση ενός συνολικού και μακρόπνοου στρατηγικού σχεδιασμού για το σύνολο της Δυτικής Αθήνας, με τις ακόλουθες κρίσιμες παραμέτρους:

- την διασφάλιση της «ανθεκτικότητας» της Δυτικής Αθήνας, σε επίπεδο ασφάλειας, δημόσιας υγείας, περιβαλλοντικής και πράσινης ανάπτυξης,
- τις γενικότερες εξελίξεις στο διεθνές και εθνικό περιβάλλον, με έμφαση στη δυναμική της 10ετίας 2021-2030 με την συνδρομή του ταμείου Ανάκαμψης (Σχέδιο Ελλάδα 2.0) και του ΕΣΠΑ 2021-2027,
- τις ευκαιρίες αξιοποίησης των πολλαπλών χρηματοδοτήσεων που αναδεικνύονται και προβλέπονται σε επίπεδο 10ετίας,
- την ανάγκη βελτίωσης της «θέσης» της Δυτικής Αθήνας στο αναπτυξιακό γίγνεσθαι της Περιφέρειας Αττικής και της ενίσχυσης του μητροπολιτικού ρόλου της Δυτικής Αθήνας, με τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, την προσέλκυση επενδύσεων και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας,
- τις ειδικές συνθήκες στα επίπεδα της ανεργίας και, ιδίως, της μακροχρόνιας και της ανεργίας των νέων στη Δυτική Αθήνα,
- τις ανάγκες συμπλήρωσης αστικών υποδομών στη Δυτική Αθήνα, με έμφαση στη βιώσιμη αστική κινητικότητα, στην συμπλήρωση των κοινωνικών υποδομών και του αστικού εξοπλισμού,
- την ανάγκη αξιοποίησης μεγάλων δημόσιων ακινήτων και την ένταξή τους στον οικονομικό κύκλο με αναπτυξιακό πρόσημο και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης,

- την ανάγκη ολοκληρωμένης προστασίας και ανάδειξης του ορεινού όγκου του όρους Αιγάλεω
 - την ανάγκη αξιοποίησης των υποδομών αστικών μεταφορών που σχεδιάζονται σε επίπεδο Δυτικής Αθήνας,
 - τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται, ιδίως στην προσέλκυση ροών επισκεψιμότητας με άξονες το τουρισμό και τον πολιτισμό, ο συνδυασμός των οποίων μπορεί να προσδώσει μία νέα ταυτότητα, προοπτική και δυναμική στη Δυτική Αθήνα,
 - τις επιπτώσεις στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον από την πανδημία του covid-19 και τη βέλτιστη διαχείριση της επιτήρησης κατά την έξοδο από την υγειονομική κρίση,
 - την θετική προοπτική που δημιουργείται από την υλοποίηση της ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας την Π.Π. 2014-2020 στο πλαίσιο της εγκεκριμένης Χωρικής Στρατηγικής, σε συνδυασμό με την επέκταση ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας κατά την Π.Π. 2021-2027 με την συμμετοχή των Δήμων Φυλής και Κορυδαλλού,
2. Αναγκαιότητα εξειδίκευσης του Αναπτυξιακού Σχεδιασμού σε συγκεκριμένες Χωρικές Επιλογές και την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων, λαμβάνοντας υπόψη:
- τα θετικά αποτελέσματα της ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020, τόσο σε επίπεδο ουσίας, όσο και σε επίπεδο ανάδειξης της δια-δημοτικής συνεργασίας,
 - την αξιοποίηση εμβληματικών παρεμβάσεων, ιδίως σε επίπεδο στρατηγικών αστικών αναπλάσεων, που αναδεικνύουν την μητροπολιτικότητα της Δυτικής Αθήνας
 - την αξιοποίηση παρεμβάσεων σε επίπεδο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, με έμφαση στη διαδημοτική συνεργασία
 - τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, μέσω ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, κεφαλαιοποίησης των αντίστοιχων παρεμβάσεων της ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2014-2020 και αξιοποίησης των ευκαιριών προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων,

- την ανάδειξη του πολιτισμού και της οικονομίας της επισκεψιμότητας ως κρίσιμης στρατηγικής επιλογής για την νέα «ταυτότητα» της Δυτικής Αθήνας,
- την ανάδειξη της «ανθεκτικότητας» ως ικανής συνθήκης για μια βιώσιμη, ασφαλή και πράσινη ανάπτυξη της Δυτικής Αθήνας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης του ορεινού όγκου του όρους Αιγάλεω
- την εμβάθυνση στήριξης της κοινωνικής συνοχής και της απασχόλησης, με έμφαση στην καθολική προσέγγιση της κοινωνικής ένταξης, στην ενίσχυση της διαδημοτικής συνεργασίας, στην ανάπτυξη του Ενιαίου Δικτύου Κοινωνικών Δομών στη Δυτική Αθήνα (ΕΔΙΚΔΔΑ), στην ολοκληρωμένη επιτήρηση των επιπτώσεων της πανδημίας του covid-19 και στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της κοινωνικής ένταξης, μέσω δράσεων κοινωνικής καινοτομίας.

Οι χωρικές στρατηγικές επιλογές συνδέονται με τους Στόχους Πολιτικής του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Η προτεινόμενη «Αρχιτεκτονική» της ΟΧΕ/ΒΑΑ της Δυτικής Αθήνας 2021-2027 προσεγγίζει τους παρακάτω άξονες προτεραιότητας (Α.Π) :

Α.Π.1: Ενίσχυση/Εδραίωση της Αναπτυξιακής Δυναμικής της Δυτικής Αθήνας.

Α.Π.2: Αστική Αναζωογόνηση & Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα σε Διαδημοτικό Επίπεδο

Α.Π.3: Ενίσχυση της Μητροπολιτικότητας της Δυτικής Αθήνας και συμβολή στην επανατοποθέτηση της Αττικής στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Μητροπόλεων

Α.Π.4: Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας, της Εξωστρέφειας και της Έξυπνης και Βιώσιμης Απασχόλησης – Έμφαση στη Βιομηχανική & Πράσινη Μετάβαση & Ανθεκτικότητα

Α.Π.5: Ενίσχυση της Ψηφιακής Μετάβασης & της Έξυπνης Διαβίωσης στο Αστικό Περιβάλλον.

Α.Π.6: Πρωτοβουλίες, Παρεμβάσεις & Μηχανισμοί για την Ανάδειξη της Δυτικής Αθήνας ως Τουριστικού, Πολιτιστικού & Επιχειρηματικού Προορισμού

ΑΠ-7: Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής και της Κοινωνικής . Αντιμετώπιση και επιτήρηση των επιπτώσεων της Πανδημίας του Covid-19, ιδίως στην κοινωνική συνοχή και τη δημόσια υγεία.

3. Την ανάγκη επικαιροποίησης του ΣΟΑΠ (Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης), που αποτελεί την επιστημονική υποστήριξη και τεκμηρίωση των παραπάνω στρατηγικών επιλογών και της δημιουργίας ειδικών χωρικών σχεδίων μέσω των οποίων θα στηριχθούν δυνητικές επιλογές έργων ή δράσεων, ιδίως σε διαδημοτικό επίπεδο, αλλά και δράσεων και πρωτοβουλιών που θα προωθήσουν την πράσινη μετάβαση και την ανθεκτικότητα της Περιοχής Παρέμβασης, όπως οριοθετείται στην συνέχεια.

- Η επικαιροποίηση αυτή κρίνεται αναγκαία μετά την προσθήκη του δήμου Κορυδαλλού στους δήμους της Δυτικής Αθήνας που συμμετέχουν στον ΑΣΔΑ και την Αναγκαιότητα ενίσχυσης του με προτάσεις από τα ΣΒΑΚ των Δήμων της Δυτικής Αθήνας .

3.8 Σχεδιασμός και Διαβούλευση νέας πρότασης ΟΧΕ για τη Δυτική Αθήνας 2021-2027

Ο ΑΣΔΑ, ως Αστική Αρχή της ΟΧΕ/ΒΑΑ της Δυτικής Αθήνας 2014-2020, έχει ήδη ξεκινήσει την αξιολόγησή της, και ταυτόχρονα επεξεργάζεται στοιχεία, δεδομένα και σενάρια της μακροπρόθεσμης Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Δυτικής Αθήνας με χρονικό ορόσημο το έτος 2030 («Ανθεκτική» Δυτική Αθήνα), καθώς και τον σχεδιασμό της στρατηγικής της νέας ΟΧΕ/ΒΑΑ Δυτικής Αθήνας 2021-2027.

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο της εκπόνησης της Στρατηγικής Ανθεκτικής Δυτικής Αθήνας με χρονικό ορόσημο το έτος 2030, ο ΑΣΔΑ στοχεύει στη επικαιροποίηση του ΣΟΑΠ, την προετοιμασία ειδικών χωρικών σχεδίων και την προετοιμασία της ΒΑΑ/ΟΧΕ Δυτικής Αθήνας 2021-2027.

Κοινό παρονομαστή και υποστηρικτή των διεργασιών διαβούλευσης που θα καλύψουν όλα τα επίπεδα σχεδιασμού, θα αποτελέσουν οι «**Θεματικές Ομάδες Εργασίας**» (Θ.Ο.Ε.), οι οποίες αρχικά θα υποστηριχθούν από Στελέχη των Δήμων και του ΑΣΔΑ. Στη συνέχεια θα διευρυνθούν με συμμετοχή εκπροσώπων τοπικών περιφερειακών και κεντρικών φορέων καθώς και ειδικούς σε κάποιες θεματικές ενότητες αλλά και απλούς πολίτες.

Οι «Θεματικές Ομάδες Εργασίας» (Θ.Ο.Ε.), Θα λειτουργήσουν στις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- **Θεματική Ομάδα I:** Αστικές Υποδομές – Αστική Αναζωογόνηση - Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα.
- **Θεματική Ομάδα II:** Επιχειρηματικότητα – Καινοτομία – Απασχόληση - Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Τοπικής Οικονομίας και της Κοινωνίας – Έξυπνες Πόλεις και Έξυπνη Διαβίωση.
- **Θεματική Ομάδα III:** Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία - Πράσινη Μετάβαση – Ανάδειξη, Προστασία και Αξιοποίηση Ποικίλου Όρους
- **Θεματική Ομάδα IV:** Κοινωνική Συνοχή – Κοινωνική Ένταξη – Δημόσια Υγεία - Κοινωνική Καινοτομία

3.9 Η Διαβούλευση και η Διαδημοτική Συνεργασία, στηρίζουν τον στρατηγικό προγραμματισμό

Οι Θ.Ο.Ε. θα εξετάσουν, μεταξύ άλλων, προτάσεις ενίσχυσης της δια-δημοτικής συνεργασίας, όπως λ.χ. στους τομείς της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των ενεργειακών κοινοτήτων, της κυκλικής οικονομίας κ.ο.κ.

Έτσι, θα είναι δυνατή η δημιουργία κοινών δια-θεματικών ομάδων με στόχο την εμπάθυνση της διαβούλευσης σε αντίστοιχα θέματα.

Εξετάζεται η δημιουργία μιας νέας θεματικής ομάδας V με αντικείμενο την ανάδειξη και αξιοποίηση των υποδομών Πολιτισμού, την ανάπτυξη και διαχείριση του Πολιτισμικού Κεφαλαίου και την ανάπτυξη της Δημιουργικής και Πολιτιστικής Βιομηχανίας.

Οι διαδικασίες διαβούλευσης θα διαρκέσουν μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022, με δυνατότητες τροποποιήσεων, ανάλογα και με τις οδηγίες της ΕΥΔ ΕΠ «Αττική 2021-2027».

Συγκεκριμένα, οι διαδικασίες διαβούλευσης οργανώνονται σε τέσσερις φάσεις, ως εξής:

- **A' Φάση:** Συγκρότηση της Στρατηγικής, των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων και Χαρτογράφηση των Δυνητικών Δράσεων (Εσωτερική Διαβούλευση μέσω των Θ.Ο.Ε.). Θα συμπληρωθούν ερωτηματολόγια και θα ενισχυθεί ο ρόλος φορέων αλλά και των πολιτών στον καθορισμό και στη χαρτογράφηση των δράσεων.

Στη φάση αυτή θα διερευνηθεί και η δυνατότητα χρηματοδότησης κάθε δράσης από συγκεκριμένη πηγή, καθώς και η επιλεξιμότητα των δράσεων ανά πηγή.

Αυτή η πρώτη φάση της διαβούλευσης αναμένεται να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο του 2021

- **Β' Φάση:** Στη φάση αυτή θα συγκεντρωθούν και θα επεξεργαστούν τα ερωτηματολόγια και θα έχουν ήδη πραγματοποιηθεί οι συναντήσεις των θεματικών ομάδων εργασίας. Έτσι θα εξαχθούν τα πρώτα κείμενα στρατηγικού σχεδιασμού για την «Ανθεκτική Δυτική Αθήνα 2030» και για τη «BAA/OXE Δυτικής Αθήνας 2021-2027», ενώ θα προχωρήσει η επικαιροποίηση του ΣΟΑΠ. Η δεύτερη αυτή φάση της διαβούλευσης θα διαρκέσει μέχρι το τέλος του έτους 2021.
- **Γ' Φάση:** Στη φάση αυτή, οριστικοποιείται η υπερκείμενη Αναπτυξιακή Στρατηγική 2030 («Ανθεκτική» Δυτική Αθήνα) σε επίπεδο αρχιτεκτονικής και σχεδίου δράσης, ενώ προωθείται ο σχεδιασμός της BAA/OXE Δυτικής Αθήνας 2021-2027, λαμβανομένων υπόψη της επικαιροποίησης του ΣΟΑΠ, της αναμενόμενης έγκρισης του ΕΠ Αττική 2021-2027 από την Επιτροπή της Ε.Ε. και της διατύπωσης των πρώτων κατευθύνσεων για το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Αττικής για την Π.Π. 2021-2027. Αυτή η τρίτη φάση της διαβούλευσης αναμένεται να διαρκέσει μέχρι τα τέλη του Ιουνίου του 2022.
- **Δ' Φάση:** Στη φάση αυτή εξειδικεύεται ο σχεδιασμός της BAA/OXE Δυτικής Αθήνας 2021-2027 σε επίπεδο Σχεδίου Δράσης και Χρηματοδοτικών Πινάκων. Οριστικοποιούνται η Αρχιτεκτονική και οι Δράσεις της BAA/OXE, ενώ δρομολογείται η «μετάβαση» από τη BAA/OXE 2014-2020 στη BAA/OXE 2021-2027. Με βάση την επιλεξιμότητα των Δράσεων, γίνεται επιλογή προς ωρίμανση στο πλαίσιο σχετικής Πρόσκλησης της ΕΥΔ ΕΠ «Αττική 2021-2027. Ταυτόχρονα, οριστικοποιείται η στρατηγική «Ανθεκτική Δυτική Αθήνα 2030», διασφαλίζοντας την συνέπεια και συμπληρωματικότητα των δύο στρατηγικών επιπέδων. Αυτή η τέταρτη και τελευταία φάση της διαβούλευσης αναμένεται να διαρκέσει Μέχρι τα τέλη του έτους του 2022.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1. Η διαδημοτική συνεργασία γενικότερα και σε επίπεδο επιχειρησιακού σχεδιασμού

Τα παραδείγματα που έχουμε δει μέχρι τώρα μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η διαδημοτική συνεργασία μπορεί να λειτουργήσει άριστα σε επίπεδο επιχειρησιακού σχεδιασμού.

Αυτό φαίνεται και μέσα από την επιτυχημένη διαδικασία υποβολής πρότασης για τις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις στη Δυτική Αθήνα την προηγούμενη προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ. Με συντονιστή εμπνευστή τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο και τον προγραμματισμό που περιελάμβανε πραγματική διαβούλευση μεταξύ των Δήμων (παρουσιάσεις του σχεδίου στις αρμόδιες υπηρεσίες και στα Δημοτικά Συμβούλια, Αποφάσεις Δημοτικών Συμβουλίων για τη συμμετοχή στην πρόταση).

Αυτό που χρειάζεται να γίνει είναι να υπάρχει διαρκής ενημέρωση και ενδιαφέρον ενός μόνιμου φορέα συνεργασίας των Δήμων για την υποβολή σχετικών προτάσεων την επεξεργασία τους και την ανταγωνιστικότητά τους.

Πρέπει επίσης να είναι διαμορφωμένο το υπόβαθρο, να γνωρίζουμε μέσα από την εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης τις δυνατότητες και τις ανάγκες της περιοχής και όχι να στοχεύουμε ευκαιριακά . Αξίζει δηλαδή να δημιουργηθεί ένα διαδημοτικό “όραμα” και να διεκδικηθεί.

4.2. Τα “κλειδιά” για την επίτευξη κοινών στόχων μέσω των συνεργασιών

Είναι τελικά η περίπτωση του ΑΣΔΑ, ένα ο πολιτικό πολυσυλλεκτικό πείραμα ομοφωνίας και διεκδίκησης για τη Δυτική Αθήνα και γενικότερα για την Ελλάδα; Από τη συνέντευξη που μας έδωσε ο Γενικός Διευθυντής του ΑΣΔΑ, συμπεραίνουμε ότι αυτό δεν χτίστηκε εύκολα. Όπως αναφέρει ο κ Μ. Διαμαντόπουλος, “ Ο ΑΣΔΑ δημιουργήθηκε το 1988, από τους οκτώ τότε Δήμους υποβαθμισμένης Δυτικής Αθήνας προκειμένου μέσα από τη

συνένωση αυτή να διεκδικήσουν αποτελεσματικότερα κονδύλια για την περιοχή. Σήμερα λόγω της εγκατάλειψης τον από διαδοχικές κυβερνήσεις και διάφορους αποτυχημένους πειραματισμούς, όπως τα Συμβούλια Περιοχής και οι κοινοπραξίες, ο θεσμός έχει ατονήσει, καθώς δεν μπορούν να δημιουργηθούν νέοι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι. Έτσι σήμερα, ελάχιστοι τέτοιοι Σύνδεσμοι υπάρχουν και λειτουργούν. Ο ΑΣΔΑ ως φορέας δια-δημοτικής συνεργασίας έχει πετύχει βασικά δύο πράγματα κυρίως ότι έχει εμπεδώσει μία κουλτούρα, ανάμεσα σε δημοτικές αρχές, διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων και δεύτερον έχει φέρει σημαντικά κονδύλια για την υλοποίηση Έργων και δράσεων στην περιοχή”.

Στη Δυτική Αθήνα η δια-δημοτική συνεργασία δεν ξεκίνησε με τους σημερινούς της στόχους αλλά για να αντιμετωπίσει δύο βασικά θέματα, το πρώτο ήταν το Όρος Αιγάλεω και το δεύτερο το κυκλοφοριακό. Αν και δεν μπορεί κανείς να πει ότι αυτά ήταν τα βασικά προβλήματα της περιοχής, ήταν η αφορμή για τη δημιουργία του Συνδέσμου γιατί το Όρος Αιγάλεω - Ποικίλο, απλώνεται σχεδόν σε όλους τους Δήμους χωρίς να έχει κατοίκους -άρα ψηφοφόρους -, αφετέρου το συγκοινωνιακό, γιατί υπήρχαν αντιφάσεις τα τοπικά σχέδια και κάποιος έπρεπε να κάνει το διαιτητή, όπως χαρακτηριστικά λέει στη συνέντευξή του ο κ. Διαμαντόπουλος.

Η προσπάθεια όμως για την εδραίωση του στρατηγικού διαδημοτικού ρόλου του Συνδέσμου άρχισε νωρίς και δεν πραγματοποιήθηκε εύκολα.

Με μεγάλη δυσκολία ο ΑΣΔΑ ξεκίνησε το 1989 με το τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα σε μία προσπάθεια δοθούν οι γενικές κατευθύνσεις στους Δήμους ενιαίες για όλη την περιοχή. Η προσπάθεια συνεχίστηκε με την πρόταση της Δυτικής Αθήνας για το πρώτο και δεύτερο ΚΠΣ (Κοινοτικό πλαίσιο Στήριξης). Σε αυτή τη λογική συνεχίστηκε και τα επόμενα χρόνια. Προτάσεις για χρηματοδότηση της περιοχής με περισσότερη η λιγότερη επιτυχία. Τα κονδύλια αυτά που χωρίς τον ΑΣΔΑ, δεν έρχονταν στη Δυτική Αθήνα και αποτελούν το βασικό λόγο για τον οποίον ΑΣΔΑ είναι ακόμα ζωντανός.

Η μεγάλη επιτυχία και καταξίωση του ΑΣΔΑ ήρθε αργότερα με τα αποτελέσματα της Αναπτυξιακής Μελέτης και του ΣΟΑΠ.

4.3. Η αποτίμηση της διαρκούς συνεργασίας των Δήμων στη Δυτική Αθήνα και τα συμπεράσματα για την αναγκαιότητα των διαδημοτικών συνεργασιών.

Με την ανασκόπηση της πορείας του Αναπτυξιακού Συνδέσμου από τα τέλη της δεκαετίας του 80 μέχρι σήμερα, είδαμε τα προβλήματα αλλά και τις ευκαιρίες που έχει η διαδημοτική συνεργασία. Υπάρχουν δυσκολίες θεσμικές ή νομικές αλλά και δυσκολίες νοοτροπίας, εξουσίας και ελέγχου, που εμποδίζουν το χτίσιμο των συνεργασιών.

Δεν μπορούμε όμως να παραβλέψουμε πως υπάρχουν και μεγάλες ευκαιρίες, πόροι που είναι διαθέσιμοι προς διεκδίκηση από ευρύτερες περιοχές και για αυτό το λόγο η συνεργασία μεταξύ των Δήμων είναι επιτακτική, κυρίως σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού, όπου μπορούν να σχεδιαστούν μακροπρόθεσμες ολοκληρωμένες παρεμβάσεις από τις οποίες έχει να κερδίσει, αλλά και να συνδράμει με τη συμμετοχή της η τοπική κοινωνία .

Για το λόγο αυτό, οι Δήμοι πρέπει να αναζητήσουν τη δημιουργία τέτοιων συνεργασιών, μόνιμων και αναπτυξιακών, με έμφαση στον στρατηγικό σχεδιασμό και τα επιχειρησιακά σχέδια διαδημοτικής αξίας.

Οι Δήμοι μελλοντικοί εταίροι μιας τέτοιας συνεργασίας, πρέπει να σταθούν στην ουσία και όχι στο γράμμα του νόμου που μπορεί να περιορίζει, να δυσκολεύει ή να κάνει πολύπλοκες τις συνεργασίες αυτές.

Από την άλλη, η Πολιτεία θα έπρεπε να βοηθήσει ή να προσφέρει κίνητρα στις προσπάθειες συνεργασίας και δικτύωσης των Δήμων και να προσαρμόσει σε αυτή την κατεύθυνση την εποπτεία της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. ΑΣΔΑ, (2012) , *Στρατηγικός Σχεδιασμός Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Αθήνας για την χρονική περίοδο 2012- 2014*
2. Βασιλείου, Ι (2017), « *Η Διαδημοτική Συνεργασία και οι Σ.Δ.Ι.Τ ως εναλλακτικά μοντέλα παροχής δημοτικών υπηρεσιών. Η περίπτωση του Δήμου Διονύσου*», Παν. Πελοποννήσου, Κόρινθος .
3. Γκόρου, Α (2017), « *Αξιολόγηση της σύνδεσης των ΟΧΕ και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Δήμων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η περίπτωση του Δήμου Ι. Π. Μεσολογίου*», Παν. Πελοποννήσου, Κόρινθος
4. Διαμαντόπουλος, Μ. (2014) *Αυτοδιοίκηση και παρέμβαση στο χώρο: Ελλάδα 1834-1912: ένα βήμα μπρος, δύο βήματα πίσω*, Παν. Θεσσαλίας
5. ΕΕΤΑΑ (2011), «*Οδηγός Παρακολούθησης, Αξιολόγησης, Επικαιροποίησης και Ανθεώρησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Δήμων*», Αθήνα.
6. ΕΕΤΑΑ (2013), «*Οι Δήμοι στο κατώφλι της Νέας Προγραμματικής Περιόδου*», Αθήνα.
7. ΕΕΤΑΑ (2020), «*Οδηγός διαβούλευσης για ΟΤΑ*», Αθήνα
8. Ελλάδα 2.0 (2021) , «*Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας*» *Ευρωπαϊκή Ένωση – “next generation EU”*.
9. Ζέλιου, Θ (2018), «*Διαδημοτική Συνεργασία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των δήμων. Μελέτη περίπτωσης: Διαδημοτική Συνεργασία Δήμων του Νομού Δωδεκανήσων στο πλαίσιο της εργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης*» ΕΣΔΔΑ, Αθήνα.
10. Κοινωνικό Πολυκέντρο (2014) ΑΔΕΔΥ «*Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση: Τα οικονομικά της, η εκχώρηση αρμοδιοτήτων της και οι επιπτώσεις στο ανθρώπινο δυναμικό και στα Δημόσια αγαθά.*»
11. Κύρλα, Α. (1998), «*Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ) : Παράδειγμα Διαδημοτικής Συνεργασίας στη Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας*», ΤΕΙ Καλαμάτας
12. Ν.2539/1997 (ΦΕΚ 244/Α/4-12-1997) «*Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης*»
13. Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'/07.06.2010) «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα "ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ"*»

14. Νόμος 4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α'/19.07.2018) «*Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Πρόγραμμα Κλεισθένης Ι*»
15. Παπαδασκαλόπουλος Α., Χριστοφάκης Μ. (2016), «*Περιφερειακός Προγραμματισμός*», Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα.
16. Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Γ. (2016), «*Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα*», 2η έκδοση, Κριτική, Αθήνα.
17. Πολιτική Συνοχής 2014-2020 , (2011), “*Η επενδυτική στρατηγική για τη μελλοντική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της ΕΕ*”, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής .
18. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής ένωσης, (2020) «*ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 30ής Οκτωβρίου 2020 για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία*»
19. Το Σύνταγμα της Ελλάδας, (2008),
20. Χλέπας *et al*, (2014) «*Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση: Τα οικονομικά της, η εκχώρηση αρμοδιοτήτων της και οι επιπτώσεις στο ανθρώπινο δυναμικό και στα δημόσια αγαθά*», Κοινωνικό Πολύκεντρο.

Ξενόγλωσση

21. Barber, et al (2020), «*Εγχειρίδιο για τη Διαδημοτική Συνεργασία στην Ελλάδα*», Συμβούλιο της Ευρώπης.
22. European Commission (2020), “*Europe 2020 Strategic Foresight Report*”.
23. Guio, A-C., Frazer, H. and Marlier, E. (eds) (2021). “*Study on the economic implementing framework of a possible EU Child Guarantee scheme including its financial foundation*”, *Second phase of the Feasibility Study for a Child Guarantee (FSCG2): Final Report, Brussels: European Commission*

Διαδικτυακοί τόποι / Ιστοσελίδες

<http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/ToPolitevma/Syntagma> (Πρόσβαση Σεπτέμβριος 2021)

<https://www.pedepirus.gr/> (Πρόσβαση Σεπτέμβριος 2021)

https://www.eetaa.gr/index.php?tag=eu_eu2020 (Πρόσβαση Οκτώβριος 2021)

<https://greece20.gov.gr/to-plires-sxedio/> (Πρόσβαση Σεπτέμβριος 2021)

<https://efd.asda.gr/> (Πρόσβαση Αύγουστος 2021)

<https://home.asda.gr/soap/Summary4.html> (Πρόσβαση Ιούλιος 2021)

<https://covid19.who.int/> (Πρόσβαση Οκτώβριος 2021)

https://www.alfavita.gr/koinonia/228807_25852-ekat-eyro-tha-allaxoyn-ti-zoi-se-geitonies-tis-attikis (Πρόσβαση Οκτώβριος 2021)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag40/mag40_el.pdf
(Πρόσβαση Οκτώβριος 2021)

<https://www.espa.gr/el/Pages/Sxediasmos21-27.aspx> (Πρόσβαση Οκτώβριος 2021)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Συνέντευξη με το Γ. Διευθυντή του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας κ. Μόσχο Διαμαντόπουλο

ο Δρ. Μόσχος Διαμαντόπουλος είναι ένα από τα ιδρυτικά στελέχη του ΑΣΔΑ, μια προσωπικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη Δυτική Αθήνα. Είναι γνωστή σε όλους η αφοσίωση και η επιμονή του, για τη διεκδίκηση του Αναπτυξιακού Οράματος για την ευρύτερη περιοχή.

Η επιτυχία του Συνδέσμου, η μέχρι σήμερα πορεία του ΑΣΔΑ και η ανάδειξή του στον ηγετικό στρατηγικό ρόλο που διαδραματίζει σήμερα στη Δυτική Αθήνα, είναι κατά μεγάλο ποσοστό, ένα προσωπικό στοίχημα του κ. Διαμαντόπουλου, μια επιτυχία που δεν μπορεί κάποιος μην την συνδέσει με την άοκνη προσπάθειά του, τον μακρόπνοο σχεδιασμό, και την στενή καθημερινή παρακολούθηση όλων έργων του Συνδέσμου.

Για το λόγο αυτό θεωρούμε χρήσιμη στην εξαγωγή των συμπερασμάτων μας, σχετικά με την αξία και την υλοποίηση του διαδημοτικού Στρατηγικού Σχεδιασμού, να θέσουμε ορισμένες ερωτήσεις στον ίδιο τον κ. Διαμαντόπουλο:

Ερώτηση 1 :

Κύριε Διαμαντόπουλε βρίσκεστε στον ΑΣΔΑ, τον αναπτυξιακό σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας τα τελευταία 30 και πλέον χρόνια. Έχετε σχεδιάσει και παρακολουθήσει από τη θέση του Γενικού Διευθυντή την πορεία του συνδέσμου και τη συμμετοχή του στα αυτοδιοικητικά δρώμενα της δυτικής Αθήνας. Μπορείτε να μας πείτε αρχικά τι είναι οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι και με ποιο στόχο ιδρύθηκε ο ΑΣΔΑ; Υπάρχουν σήμερα άλλοι ενεργοί Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι στην Ελλάδα;

Απάντηση 1:

Οι Αναπτυξιακοί σύνδεσμοι ήταν ένα όραμα του αείμνηστου Γιώργου Γεννηματά και αποτελούσε ουσιαστικά την εισαγωγή στην Ελλάδα των αντίστοιχων συνδέσμων της

Γαλλίας. Τη δεκαετία του 80 που ψηφίστηκε ο νόμος, η Ελλάδα είχε ακόμα 6.000 δήμους και κοινότητες και έπρεπε να υπάρξει ένας τρόπος να μπορέσουν αυτοί να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες. Επειδή η κυβέρνηση έκρινε τότε ότι δεν είναι ώριμες οι συνθήκες για συνενώσεις, δημιούργησε τους αναπτυξιακούς συνδέσμους. Ο στόχος του Γεωργίου Γεννηματά ήταν, οι αναπτυξιακοί αυτοί σύνδεσμοι να αποτελέσουν το πρόπλασμα για τους νέους Δήμους.

Οι βασικές τους διαφορές από τους προηγούμενους συνδέσμους ήταν δύο: Η πρώτη ήταν ότι πλέον δεν είχανε περιορισμό όσον αφορά τους σκοπούς τους όπως οι σύνδεσμοι σκοπού αλλά η δραστηριότητά τους αφορούσε γενικά την ανάπτυξη και η δεύτερη ότι ο σχηματισμός τους ήταν αποτέλεσμα χωροταξικού σχεδιασμού που προηγήθηκε της ίδρυσής τους.

Δημιουργήθηκε από τους οκτώ τότε Δήμους υποβαθμισμένης Δυτικής Αθήνας προκειμένου μέσα από τη συνένωση αυτή να διεκδικήσουν αποτελεσματικότερα κονδύλια για την περιοχή. Σήμερα λόγω της εγκατάλειψης τον από διαδοχικές κυβερνήσεις και διάφορους αποτυχημένους πειραματισμούς, όπως τα Συμβούλια Περιοχής και οι κοινοπραξίες, ο θεσμός έχει ατονήσει, καθώς δεν μπορούν να δημιουργηθούν νέοι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι. Έτσι σήμερα, ελάχιστοι τέτοιοι Σύνδεσμοι υπάρχουν και λειτουργούν.

Ερώτηση 2:

Τι έχει πετύχει ο ΑΣΔΑ ως φορέας δια-δημοτικής συνεργασίας για τους Δήμους μέλη του; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα αυτού του τύπου συνεργασίας για τους Δήμους της Δυτικής Αθήνας;

Απάντηση 2:

Έχει πετύχει δύο πράγματα κυρίως ότι έχει εμπεδώσει μία κουλτούρα, ανάμεσα σε δημοτικές αρχές, διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων και δεύτερον έχει φέρει σημαντικά κονδύλια για την υλοποίηση Έργων και δράσεων στην περιοχή.

Ερώτηση 3:

Ποια θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ως τα κυρίαρχα αποτελέσματα αυτής της διαδημοτικής συνεργασίας; Σε ποιους τομείς πολιτικής μπορούμε να πούμε ότι έχουν μεγαλύτερη απήχηση η επιτυχία;

Απάντηση 3:

Η δια-δημοτική αυτή συνεργασία ξεκίνησε με δύο βασικά θέματα Το πρώτο ήταν το Όρος Αιγάλεω και το δεύτερο το κυκλοφοριακό. Αν και δεν μπορεί κανείς να πει ότι αυτά ήταν τα βασικά προβλήματα της περιοχής, η πρόταξή τους έγινε αφενός γιατί το Όρος Αιγάλεω απλώνεται σχεδόν σε όλους τους Δήμους χωρίς να έχει κατοίκους -άρα ψηφοφόρους -, αφετέρου το συγκοινωνιακό, γιατί υπήρχαν αντιφάσεις τα τοπικά σχέδια και κάποιος έπρεπε να κάνει το διαιτητή.

Ερώτηση 4:

Τελικά το παράδειγμα του ΑΣΔΑ προχώρησε στην εδραίωση της διαδημοτικής συνεργασίας και σε επίπεδο επιχειρησιακού σχεδιασμού. Πώς καταφέρατε ως Δυτική Αθήνα να ξεπεράσετε τα όρια που θέτει ο επιχειρησιακός προγραμματισμός των δήμων και να συνθέσετε μία πρόταση διαδημοτικού επιχειρησιακού προγραμματισμού; Μέσω ποιων εργαλείων και βημάτων

Απάντηση 4:

Με πολύ δυσκολία. Ξεκινήσαμε το 89 με το τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα σε μία προσπάθεια δώσουμε γενικές κατευθύνσεις στους Δήμους ενιαίες για όλη την περιοχή. Συνεχίσαμε με την πρόταση της Δυτικής Αθήνας για το πρώτο και δεύτερο ΚΠΣ (Κοινοτικό πλαίσιο Στήριξης). Σε αυτή τη λογική συνεχίστηκε και τα επόμενα χρόνια. Προτάσεις για χρηματοδότηση της περιοχής με περισσότερη η λιγότερη επιτυχία. Τα κονδύλια αυτά που χωρίς τον ΑΣΔΑ, δεν έρχονταν στη δυτική Αθήνα, αποτελούν το βασικό λόγο για τον οποίον ΑΣΔΑ είναι ακόμα ζωντανός. Η μεγάλη επιτυχία και καταξίωση του ΑΣΔΑ είναι το αποτέλεσμα της Αναπτυξιακής Μελέτης και του ΣΟΑΠ, δηλαδή η ΟΧΕ/ΒΑΑ Δυτικής Αθήνας και το ΤΕΒΑ.

Ερώτηση 5:

Τι ρόλο έπαιξε σε αυτή την πορεία του ΑΣΔΑ, η διάθεση καινοτομίας και η “παραδοσιακή” πλέον πρωτοπορία του ΑΣΔΑ σε σχέση με την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και διαδικτύου;

Απάντηση 5:

Εδώ θα ήθελα να σημειώσω ότι ο ΑΣΔΑ υπήρξε καινοτόμος στην περιοχή και προπομπός στα θέματα Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών τα οποία υποστηρίζει ένθερμα και σήμερα και αυτό αποτελεί ένα στοιχείο που αύξησε την αξιοπιστία και τη φήμη του. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα πρώτα χρόνια του διαδικτύου (1997) στον ΑΣΔΑ δημιουργήθηκε κόμβος Internet ο οποίος φιλοξενούσε αλλά και ανέπτυξε τις πρώτες ιστοσελίδες των Δήμων και επιπλέον παρείχε δωρεάν πρόσβαση σε όλες τις επιχειρήσεις της Δυτικής Αθήνας από το 1998 έως και μετά 2000. Την εποχή εκείνη λειτούργησε για πρώτη φορά με προσπάθεια του Συνδέσμου το ασύρματο δίκτυο διασύνδεσης δημαρχείων της Δυτικής Αθήνας.

Από το επιστημονικό του προσωπικό σχεδιάστηκαν εφαρμογές ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων, ηλεκτρονικής παρακολούθησης διαδικασιών ανάθεσης έργων καθώς και εφαρμογές διαχείρισης θεμάτων προσωπικού όπως και το πρώτο Web mail στην Ελλάδα το 2003.

Ερώτηση 6:

Σε ποιους άξονες και με ποιες διαδικασίες ο ΑΣΔΑ καταστρώνει τον επιχειρησιακό σχεδιασμό για τη Δυτική Αθήνα τα επόμενα χρόνια;

Απάντηση 6:

Αυτή τη στιγμή ο ΑΣΔΑ βρίσκεται στη φάση ολοκλήρωσης της ΟΧΕ/ΒΑΑ 2014-2020 και με βάση την εμπειρία αυτή, προετοιμάζει - βρίσκεται στη διαβούλευση δηλαδή, μιας ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής Πρότασης για τη Δυτική Αθήνα ο οποία έχει 3 μεγάλους άξονες, με :

i) κύριο τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό με ορίζοντα το 2030 την “Ανθεκτική Δυτική Αθήνα 2030”, στον οποίο θα ενσωματωθούν όλες οι άλλες στρατηγικές για την περιοχή.

ii) τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Λειτουργικής Αστικής Περιοχής Δυτικής Αθήνας μέσα από τον οποίο θα προκύψει η νέας ΒΑΑ/ΟΧΕ της Δυτικής Αθήνας στο πλαίσιο της Π.Π. 2021-2027

και

iii) φυσικά όλα τα παραπάνω θα γίνουν μέσα από το αναθεωρημένο πρίσμα του Σχεδίου Αστικών παρεμβάσεων Δυτικής Αθήνας (ΣΟΑΠ) που είναι ένα σημαντικό εργαλείο για το συνολικό σχεδιασμό στην περιοχή.

Ερώτηση 7:

Η διαδικασία οικοδόμησης συνεργασιών σε τέτοιο επίπεδο ήταν επίπονη; Τι χρειάστηκε να κάνει ο ΑΣΔΑ για να ξεπεράσει τυχόν αντιδράσεις, πολιτικές αντιπαραθέσεις και να εξασφαλίσει την ενότητα και την ομοφωνία στις αποφάσεις;

Απάντηση 7 :

Η διαδικασία ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, καθώς η συνεργασία έπρεπε να επιτευχθεί σε μία χώρα που δεν έχει κουλτούρα συνεργασίας σε κανένα επίπεδο. Η συγκυρία όμως οδήγησε στην επιβίωση του ΑΣΔΑ και την επίτευξη σιγά σιγά της αποδοχής του. Απαραίτητος όρος να μην μπερδεύεται στα πόδια των Δήμων, αλλά να πορεύεται είτε παράλληλα με αυτούς, είτε σε πεδία που δεν τους πολυαπασχολούν, είτε σε πεδία όπου η δυνάμεις τους δεν τους επιτρέπουν να απασχοληθούν. Αυτή η κουλτούρα μη-σύγκρουσης οδήγησε στην ομοφωνία όλα αυτά τα χρόνια σε όλα εκτός βέβαια από την εκλογή διοίκησης. Από τη στιγμή όμως που εκλέγονταν η διοίκηση, κάθε αντιπολίτευση έπαυε και κάθε Δήμος κοιτάει πως θα πάρει κάτι παραπάνω από τον ΑΣΔΑ.

Ερώτηση 8 :

Θεωρείτε, ότι ο ΑΣΔΑ έχει συμβάλει στην αλλαγή της υπάρχουσας κουλτούρας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Πως μπορεί αυτή η κουλτούρα συνεργασίας να γίνει κυρίαρχη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση;

Απάντηση 8:

Δυστυχώς η κουλτούρα συνεργασίας που υπάρχει στον ΑΣΔΑ δεν απλώνεται πέρα από τα όργανά του. Στα δημοτικά συμβούλια π.χ. των Δήμων που τον απαρτίζουν δεν φαίνεται να έχει γίνει κάποιο βήμα. Είναι χαρακτηριστικό ότι σημαντικά θέματα για τη Δυτική Αθήνα όπως το ΣΟΑΠ και η Στρατηγική της ΟΧΕ/ΒΑΑ, δεν ψηφίστηκαν ομόφωνα σε όλα τα

δημοτικά συμβούλια, καθώς ορισμένοι επέλεξαν την ατραπό της στείρας αντιπολίτευσης, χωρίς την κατάθεση κάποιων προτάσεων. Πιστεύω όμως ότι όταν κάποιος φύγει από το δημοτικό επίπεδο και προχωρήσει στο διαδημοτικό, υπάρχουν σίγουρα μεγαλύτερες πιθανότητες να ευδοκιμήσει η συνεργασία διαφορετικών πολιτικών.

Ερώτηση 9:

Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι το παράδειγμα του ΑΣΔΑ, για μια ενεργή και αποτελεσματική διαδημοτική συνεργασία και στο επίπεδο λήψης αποφάσεων, μπορεί προχωρήσει παραπέρα, να προωθήσει τις ευρύτερες συνεργασίες καθώς και τη συμμετοχή πολιτών και τοπικών φορέων;

Απάντηση 9 :

Ο ΑΣΔΑ μέσα από τις μέχρι τώρα παρεμβάσεις του έχει προωθήσει ένα μοντέλο συνεργασίας και δικτύωσης , κοινής διεκδίκησης και δημιουργίας συγκεκριμένου οράματος για τη Δυτική Αθήνα.

Αποτελεί ένα παράδειγμα, μια καλή πρακτική που επιβεβαιώνει ότι, όταν υπάρχει η πολιτική βούληση, η εμπιστοσύνη στη διαχείριση και συνέπεια, οι στόχοι επιτυγχάνονται και τα οφέλη είναι πολλαπλασιαστικά.

Όμως δεν ήταν μια έμπνευση από τα πάνω προς τα κάτω, γεννήθηκε μέσα από το ενδιαφέρον ανθρώπων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, και επιβίωσε χάρη στην αναγκαιότητα και τα οφέλη που αποκόμισε η περιοχή από την “κοινή” αυτή δράση των Δήμων.

Ο ΑΣΔΑ μέσα από τις στρατηγικές παρεμβάσεις της ΟΧΕ, είχε την ευκαιρία να αναπτύξει εργαλεία, που θα είναι στη διάθεση της Δυτικής Αθήνας και χρήσιμα σε πολλά επίπεδα όπως για την απασχόληση, για την επιχειρηματικότητα, την αστική κινητικότητα κ.α. Σε αυτή τη φάση αναπτύσσονται “ηλεκτρονικές πλατφόρμες” και μέσα ηλεκτρονικής δικτύωσης αμφίδρομης επικοινωνίας με την κοινωνία της Δυτικής Αθήνας, μέσα από τα οποία ευελπιστούμε να έχουμε τη συμμετοχή και τη διαδραστικότητα στο επίπεδο του Πολίτη.